

TAALERI

TILINPÄÄTÖSTIEDOTE

TAMMIKUU - JOULUKUU 2018

SISÄLLYSLUETTELO

Jatkuvat tuotot kasvoivat, osakekohtainen tulos 0,76 euroa ja osinkoehdotus 0,30 euroa osakkeelta

Taaleri-konserni 1.1.–31.12.2018	1
Taaleri tunnusluvut	2
Toimitusjohtaja Juhani Elomaan katsaus	3
Toimintaympäristö	4
Taloudellinen tulos	4
Liiketoiminta-alueet	
Varainhoito	6
Rahoitus	7
Energia	11
Tase-sijoitukset (Muu)	12
Vastuullisuus	13
Muutoksia Taalerin johdossa	13
Konsernirakenteen muutokset	13
Yhtiökokous 2018	14
Taalerin henkilöstö	15
Osakkeet ja osakepääoma	16
Vakavaraisuus	19
Riskienhallinta ja riskiasema	21
Olellaiset tapahtumat Tilikauden päättymisen jälkeen	22
Tulevaisuuden näkymät	22
Hallituksen voitonjakoehdotus	23
Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	24
Taulukot ja liitetiedot	
Konsernin tuloslaskelma	29
Konsernin tase	30
Konsernin rahavirtalaskelma	31
Konsernin oman pääoman muutokset	32
Segmenttikohtaiset tiedot	33
Tilipäätöstiedotteen liitetiedot	34

Taaleri Oyj:n Tilinpäätöstiedote tammi-joulukuu 2018

JATKUVAT TUOTOT KASVOIVAT, OSAKEKOHTAINEN TULOS 0,76 EUROA JA OSINKOEHDOTUS 0,30 EUROA OSAKKEELTA

Konsernin tammi-joulukuu 2018

- Liikevaihto oli 72,5 (81,0) milj. euroa, laskua 10,5 prosenttia tuottopalkkioiden määrän laskun myötä.
- Jatkuvat tuotot kasvoivat 6,3 prosenttia 52,0 (48,9) milj. euroon.
- Sijoitustoiminta tuotti 12,2 (16,8) milj. euroa. Garantian sijoitustoiminnan tulos oli -0,7 (11,9) milj. euroa. Fellow Finance Oyj:n listautumisen myötä realisoitui tuottoa 13,8 milj. euroa.
- Liikevoitto oli 23,9 (27,6) milj. euroa, joka vastaa 33 (34) prosenttia liikevaihdosta parantuneen kustannustehokkuuden ansiosta.
- Tulos / osake oli 0,76 (0,76) euroa.
- Hallinnoitavat varat kasvoivat 2,9 prosenttia 5,7 (5,6) miljardiin euroon.
- Takauskanta kasvoi 11,8 prosenttia 1,7 (1,5) miljardiin euroon.
- Hallitus ehdottaa jaettavaksi osinkoa 0,30 euroa osakkeelta.

Konsernin heinä-joulukuu 2018

- Liikevaihto laski 11,8 prosenttia 37,3 (42,3) milj. euroon.
- Jatkuvat tuotot kasvoivat 5,4 prosenttia 25,2 (23,9) milj. euroon.
- Tuottopalkkiot olivat 2,5 (10,1) milj. euroa.
- Sijoitustoiminta tuotti 9,2 (8,7) milj. euroa.
- Liikevoitto oli 11,5 (12,0) milj. euroa.
- Tulos / osake oli 0,44 (0,32) euroa.

Konsernin keskeiset tunnusluvut	2018	2017	7-12/2018	7-12/2017	Pitkän aikavälin tavoite
Tuloksen tunnusluvut					
Jatkuvat tuotot, milj. euroa	52,0	48,9	25,2	23,9	
Liikevaihto, milj. euroa	72,5	81,0	37,3	42,3	
Liikevoitto, milj. euroa	23,9	27,6	11,5	12,0	
Liikevoitto, %	33,0	34,1	30,9	28,4	> 20,0
Katsauskauden voitto, milj. euroa	21,6	21,8	12,2	9,3	
Oman pääoman tuotto*, %	18,9	21,8	21,1	18,2	> 15,0
Taseen tunnusluvut					
Omavaraisuus, %	51,4	46,3			> 30,0
Ryhmän vakavaraisuus, %	186,0	251,2			
Osakekohtaiset tunnusluvut					
Tulos/osake, euroa	0,76	0,76	0,44	0,32	
Oma pääoma/osake, euroa	4,26	3,73			
Osakkeen päätöskurssi, euroa	7,10	10,35			
Muut tunnusluvut					
Kulu/tuotto-suhde	67,0	66,2	68,9	71,8	
Kokoaikainen henkilöstömäärä, keskimäärin	183	175	187	175	
Markkina-arvo, milj. euroa	201,0	293,0			
Hallinnoitavat varat, mrd. euroa	5,7	5,6			
Takauskanta, mrd. euroa	1,7	1,5			

*annualisoitu

Tuloslaskelman eriä verrataan viime vuoden vastaavan ajankohdan lukuihin. Tase-erien vertailuajankohtana on vuoden 2017 lopun tilanne, ellei toisin ole ilmoitettu.

Taaleri julkaisee tilinpäätöstiedotteensa 2018 tähän pörssitiedotteeseen liitettynä PDF-tiedostona. Katsaus on luettavissa myös osoitteessa <https://www.taaleri.com/fi/investor-relations/raportit-ja-esitykset>.

TOIMITUSJOHTAJA JUHANI ELOMAAN KATSAUS

”Yhtiömme tulos pysyi hyvällä tasolla myös vuoden 2018 aikana. Taalerin vuoden 2018 liikevoittoprosentti 33 prosenttia ja osakekohtainen tulos 0,76 euroa olivat edellisvuoden tasolla. Liikevaihto laski hieman loppuvuoden heikon osake- ja korkomarkkinan johdosta ja oli 72,5 milj. euroa. Varainhoito-liiketoimintasegmentin liikevoitto pysyi viime vuoden tasolla 16,8 (16,7) milj. eurossa ja liikevoittoprosentti vahvistui ollen 35. Parantunut liikevoitto johtui pääosin alemmista muuttuvista henkilöstökuluista. Garantian vakuutustoiminnan nettotuotot kasvoivat 33 prosenttia 13,0 (9,8) milj. euroon maksutulon kasvun, alhaisina pysyneiden korvauskulujen ja kasvaneen takauksikannan ansiosta. Taaleri Energian hankkeet etenivät suunnitelman mukaisesti. Tammikuussa 2019 Taaleri Energia ja Masdar allekirjoittivat aiesopimuksen yhteisen kehitysyrityksen perustamisesta. Energia-liiketoimintasegmentti etsii jatkuvasti uusia sijoitusmahdollisuuksia kansainvälisillä uusiutuvan energian inframarkkinoilla. Tasesijoitus-segmentin suurin tulosparannus tuli Fellow Financen listauksen myötä.

Vuosi sisälsi useita onnistumisia ja osakkuusyhtiö Fellow Financen listautuminen on hyvä esimerkki niistä. Taaleri on ollut osana yhtiön tarinaa vuodesta 2015. Olemme uskoneet rahoitusmarkkinan muuttuvan voimakkaasti ja koimme Fellow Financen olevan selvästi yksi edelläkävijöistä. Tämä näkemys osoittautui oikeaksi.

Vuosi sisälsi valitettavasti myös vastoinkäymisiä. Taaleri Georahasto Ky teki sijoituspäätöksen Baijerin osavaltiossa sijaitsevaan Höhenrainin geoenergiavoimalaitoshankkeeseen. Hankkeen tuotantokapasiteetti osoittautui kuitenkin keoporauksessa riittämättömäksi ja hankkeesta tuli näin kaupallisesti toteutuskelvoton.

Taaleri on koko historiansa ajan ollut kasvuyhtiö, meidän tulee luoda rohkeasti uutta löytääksemme sijoituskohteita ja kasvaaksemme markkinoita nopeammin. Toimintaamme tukee rahoituksen järjestelyyn liittyvä megatrendi. Tällä tarkoitetaan toimintaa, jossa pääomia tarvitsevat yrittäjät, yritykset ja uusien liiketoimintamallien kehittäjät hakevat pääomia suoraan erilaisten finanssitoimijoiden kautta pääomamarkkinoilta. Tämä luo monipuolista kysyntää rahoituksen erityisosaamiselle. Tällaisesta suorasta rahoitustoiminnasta Taalerilla on useita esimerkkejä kuluvalta vuodelta, mm. Turun Toriparkki, Garantian ryhmäjoukkovelkakirja ja Keilaniemen tornitalon rahoituksen toteuttaminen.

Ilmaston lämpeneminen on yksi suurimmista maailmanlaajuisista kriiseistä ja se vaikuttaa kielteisesti jo nyt ympäri maailmaa. Meidän on tehtävä entistä selkeämmin valintoja vastuullisuuden nimissä. Vastuullisen omistamisen mahdollistajana me uskomme kirjallisten vakuutteluiden sijaan vastuullisiin tekoihin. Luomme kestävästä tulevaisuudesta ole-malla vahvasti mukana energiamarkkinoiden murroksessa rakentamalla uusiutuvaa energiaa. Pystymme toimimaan vaikuttajana etsimällä mahdollisuuksia rahoittaa kestävästä tulevaisuudesta rakentavia hankkeita ja toimijoita. Toimintamme pitää olla läpinäkyvää, jolloin jokainen voi ulkopuoleltakin nähdä ja arvioida Taalerin luotettavuutta vastuullisena kumppanina.

Toimintaympäristömme muuttuessa kovaa vauhtia myös me muutamme ja pidämme samalla huolta kilpailukyvy-stämme. Johtaminen on vuoden 2018 aikana ollut yhä enemmän fokuksessa. Henkilöstömme motivointi sekä mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön ja olla itseohjautuva on edennyt hyvin.

Varainhoidon liiketoimintamallin muuttaminen on käynnissä ja muutoksesta tulee perustavanlaatuinen. Korkealaatuinen henkilökohtainen palvelu on toimintamme ydin. Monikanavaisuus, prosessiemme standardisointi, kvantitatiivinen analysointi ovat kaikki sellaisia kehitysuria, jotka tulevat kehittämään Taalerin varainhoitoa edelleen. Viime kesänä hankittu Suomen ainoa robovarainhoitaja Evervest sekä sitä kautta taloomme tullut henkilöstö ja asiakaskokemuksen sujuvoittaminen ovat sisäisen muutoksen ytimessä.

Tapahtumarikas vuosi on takana ja haluan omasta puolestani kiittää kaikkia asiakkaita, yhteistyökumppaneita ja kollegoja yhteisistä ponnistuksista vuonna 2018.”

TOIMINTAKERTOMUS 1.1.2018–31.12.2018

Toimintaympäristö

Suomen talouden kasvu jatkui vahvana ja myös työllisyys kehittyi hyvin vuonna 2018. Kurssiheilunta ja korjausliikkeet osakemarkkinoilla lisääntyivät vuonna 2018, talouden epävarmuustekijöiden lisääntyessä. Alkuvuodesta markkinat hermoilivat inflaatiolukuja, kun taas loppuvuodesta pelko talouskasvun merkittävästä hidastumisesta kasvoi. Huoli Yhdysvaltojen keskuspankin liian nopeasta koronnostotahdistusta yhdistettynä Yhdysvaltojen ja Kiinan väliseen kauppasotaan sekä muihin poliittisiin vaikeuksiin maailmalla kasvoi. Tästä huolimatta Yhdysvaltojen osakemarkkinat ja erityisesti teknologiyhtiöt pärjäsivät hyvin.

Vuonna 2018 yritysten tulokset ja liikevaihdot kasvoivat kaikkialla, myös Euroopassa, vaikka Euroalueen talouskasvu jäikin odotuksista. Vuoden 2018 lopussa USA:n keskuspankki laski vuoden 2019 kasvuennustettaan ja markkinoilla pelko liiallisista koronnostoista vaikuttivat voimalla osakemarkkinoiden arvostuksiin ja pelko maailmanlaajuisesta tu-
loskasvun hidastumisesta kasvoi entisestään. Sijoittajat ovat tulleet entistä skeptisimmiksi tulevan kasvun suhteen. Kiinan talouskasvun hidastuminen, keskuspankkien liialliset korkojen nostot sekä kansainvälinen politiikka Euroopassa ja maailmalla luovat epävarmuutta myös tulevaisuudessa.

Sijoitusympäristön lisäksi toimintaympäristöömme ja yritykseemme vaikuttavat suoraan ja välillisesti suuret finanssialaan vaikuttavat muutostrendit. Nämä keskeiset muutostrendit ovat: asiakaskäyttäytymisen muutos, pääomamarkkinoiden amerikkalaistuminen, regulaatio ja ilmastonmuutos. Taaleri on vastuullisen omistamisen mahdollistaja. Maailman muuttuessa myös tavat hoitaa varallisuutta on muuttunut. Toimintaympäristön muutokset näkyivät vuonna 2018 ja ovat vaikuttaneet yrityksiin. Luomalla joustavia ratkaisuja ja rakenteita pystymme huomattavasti paremmin käsittelemään toimialaan kohdistuvia suuria muutoksia ja parhaimmillaan myös hyötymään niistä.

TALOUDELLINEN TULOS

Liikevaihto ja liikevoitto

Segmenttikohtainen liikevaihto ja liikevoitto

milj. euroa	2018	2017	Muutos, %	7-12/2018	7-12/2017	Muutos, %
Konsernin liikevaihto	72,3	81,6	-11,4	37,3	42,3	-13,7
Varainhoito	48,7	54,6	-10,7	19,0	30,7	-38,0
Rahoitus	12,5	21,8	-42,6	6,3	10,1	-37,2
Energia	2,3	1,8	27,7	1,2	1,0	18,0
Tasesijoitukset	8,8	3,4	156,0	10,3	0,9	1 100,4
Konsernin liikevoitto/-tappio	23,9	27,6	-13,5	11,5	12,0	-4,1
Varainhoito	16,8	16,6	1,1	2,7	8,8	-69,5
Rahoitus	4,9	13,9	-64,4	2,5	6,0	-57,5
Energia	-2,3	-1,5	50,8	-1,4	-0,9	62,5
Tasesijoitukset	4,4	-1,4	n.a.	7,7	-1,9	n.a.

Segmenttikohtaisessa liikevaihdossa huomioidaan myös konsernin osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta. Segmenttitiedot esitetään sivulla 33.

Tammi-joulukuu 2018

Konsernin liikevaihto tammi-joulukuussa 2018 oli 72,5 (81,0) milj. euroa ja konsernin jatkuvat tuotot kasvoivat 6,3 prosenttia 52,0 (48,9) milj. euroon. Konsernin palkkiotuotot olivat 45,6 (53,0) milj. euroa, josta tuottopalkkioiden osuus oli 8,1 (15,8) milj. euroa. Vakuutustoiminnan nettotuotot olivat 12,3 (21,7) milj. euroa, josta takausvakuutustoiminnan nettotuotot kasvoivat 32,6 prosenttia 13,0 (9,8) milj. euroon maksutulon kasvun, alhaisena pysyneiden korvauskulujen ja kasvaneen takauskannan ansiosta. Vakuutustoiminnan sijoitustoiminta tuotti -0,7 (11,9) milj. euroa ja sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoihin oli -1,7 (6,6) prosenttia. IFRS 9:n myötä suurin osa Garantian sijoitussalkun käyvän arvon muutoksesta näkyy suoraan liikevaihdossa, kun aikaisemmin liikevaihdossa esitettiin ainoastaan toteutuneet myyntituotot. Taaleri-konsernin sijoitustoiminta ilman Garantian sijoitustoimintaa tuotti 12,9 (4,9) milj. euroa. Siihen sisältyy pääasiassa 13,8 milj. euroa tuottoa Fellow Financesta, josta 5,2 milj. euroa on realisoitunutta myyntivoittoa, 5,4 milj. euron alaskirjaukset geotermisistä hankkeista Saksassa sekä tuulihankkeesta saatu lisäkauppahinta 4,9 milj. euroa.

Konsernin liikevoitto oli 23,9 (27,6) milj. euroa ja vastasi 33,0 (34,1) prosenttia liikevaihdosta. Taaleri Oyj:n hallitus päätti, että Taalerin omistamat Fellow Finance Oyj:n osakkeet ovat myytävissä. Tämän johdosta Fellow Finance Oyj:n osakkeet on kirjattu Taalerin taseeseen käypään arvoon ja Taaleri kirjasi noin 8,7 miljoonan euron tuoton tulokseensa vuoden 2018 toisella vuosipuoliskolla.

Konsernin kustannustehokkuus näkyy matalampina hallintokuluina. Hallintokulut laskivat 17,1 prosenttia 30,2 (36,4) milj. euroon, josta henkilöstökulut laskivat 25,8 prosenttia 21,7 (29,3) milj. euroon muuttuvien palkkojen laskun myötä. Muut hallintokulut olivat 8,4 (7,1) milj. euroa ja liiketoiminnan muut kulut 8,4 (6,7) milj. euroa, jotka nousivat lähinnä ostetuissa ICT-palveluissa sekä myyntivoittoihin ja hankekehityksiin liittyvien kulujen takia.

Vuoden 2018 tulos pysyi viime vuoden tasolla 21,6 (21,8) milj. eurossa ja laaja tulos vahvistui 6,5 prosenttia 20,3 (19,0) milj. euroon.

Heinä-joulukuu 2018

Konsernin liikevaihto oli 37,3 (42,3) milj. euroa. Konsernin jatkuvat tuotot kasvoivat 5,4 prosenttia 25,2 (23,9) milj. euroon. Konsernin palkkiotuotot olivat 20,0 (28,5) milj. euroa, josta tuottopalkkioiden osuus oli 2,5 (10,1) milj. euroa johtuen heikosta osakemarkkinkehityksestä. Vakuutustoiminnan nettotuotot olivat 6,1 (10,1) milj. euroa, josta takausvakuutustoiminnan nettotuotot kasvoivat 59,5 prosenttia 7,2 (4,5) milj. euroon ja sijoitustoiminnan nettotuotot laskivat -1,1 (5,5) milj. euroon. Vakuutustoiminnan sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoihin oli -1,6 (3,2) prosenttia. IFRS 9 muutoksen myötä suurin osa Garantian sijoitussalkun käyvän arvon muutoksesta esitetään suoraan liikevaihdossa, kun aikaisemmin liikevaihdossa esitettiin ainoastaan toteutuneet myyntituotot. Konsernin sijoitustoiminta tuotti loppuvuonna yhteensä 9,2 (8,7) milj. euroa. Konsernin sijoitustoiminta ilman Garantian sijoitustoimintaa tuotti 10,3 (3,2) milj. euroa. Sijoitustoiminnan tuottoihin sisältyy yhteensä 13,8 milj. euroa tuottoa Fellow Finance-omistuksesta, josta 5,2 milj. euroa on realisoitunutta myyntivoittoa ja -3,1 milj. euroa alaskirjatusta geotermisestä hankkeesta Saksassa. Taaleri Oyj:n hallitus päätti, että Taalerin omistamat Fellow Finance Oyj:n osakkeet ovat myytävissä, minkä myötä osakkeet kirjattiin käypään arvoon.

Konsernin liikevoitto oli 11,5 (12,0) milj. euroa ja vastasi 30,9 (28,4) prosenttia liikevaihdosta. Konsernin kustannustehokkuus parani: hallintokulut laskivat 22,6 prosenttia 16,0 (20,6) milj. euroon, josta henkilöstökulut laskivat 31,8 prosenttia 11,5 (16,9) milj. euroon muuttuvien palkkojen laskun myötä. Liiketoiminnan muut kulut olivat 4,7 (3,9) milj. euroa ja ne nousivat lähinnä hankekehityksiin liittyvien kulujen takia.

Katsauskauden tulos oli 12,2 (9,3) milj. euroa. Katsauskauden laaja tulos oli 11,3 (8,4) milj. euroa.

Tase, investoinnit ja rahoitusasema

Taaleri-konsernin taseen loppusumma oli 238,0 (31.12.2017: 229,3) milj. euroa. Konsernin sijoitukset olivat 162,2 (165,8) milj. euroa, vastaten 68,1 (72,3) prosenttia konsernin taseen loppusummasta.

Konsernin korollinen vieras pääoma oli 61,8 (62,7) milj. euroa, joka koostui Taaleri Oyj:n liikkeeseen laskemista joukkovelkakirjalainoista 54,8 (54,8) milj. euroa ja veloista luottolaitoksille 7,0 (8,0) milj. euroa. Vieras pääoma oli yhteensä 115,6 (123,2) milj. euroa ja oma pääoma 122,4 (106,1) milj. euroa.

Taaleri-konsernin omavaraisuusaste pysyi vahvana ja oli 51,4 (46,3) prosenttia.

LIIKETOIMINTA-ALUEET

Taaleri johtaa liiketoimintaansa kolmen liiketoimintasegmentin kautta, jotka ovat Varainhoito, Rahoitus ja Energia. Liiketoimintasegmentteihin kuulumaton toiminta esitetään ryhmässä "Tasesijoitukset".

VARAINHOITO

Taalerin Varainhoito-liiketoimintasegmentti tarjoaa laajan valikoiman varainhoitopalveluja sekä sijoitustuotteita yksityishenkilöille ja yhteisöasiakkaille. Asiakkaidemme yksilöllisiin tarpeisiin perustuvien palveluiden ja allokointoratkaisujen lisäksi sijoitusvalikoimaamme kuuluvat kaikki perinteiset omaisuuslajit sekä osake- että korkopuolella. Lisäksi tarjoamme monipuolisesti erilaisia kanssasijoitus- ja pääomasijoitusmahdollisuuksia.

Varainhoito, milj. euroa	2018	2017	Muutos, %	7-12/2018	7-12/2017	Muutos, %
Varainhoidon palkkiot	35,8	35,7	0,2	16,7	17,6	-5,2
Tuottosidonnaiset palkkiot	8,1	15,8	-48,7	2,5	10,1	-75,5
Sijoitustoiminta	4,8	3,1	57,3	-0,1	3,1	-103,5
Yhteensä	48,7	54,6	-10,7	19,0	30,7	-38,0
Liikevoitto	16,8	16,6	1,1	2,7	8,8	-69,5
Kokoaikainen henkilöstö keskimäärin	120	119	1,2	121	119	1,8

Tammi-joulukuu 2018

Varainhoito-segmentin tuotot tammi-joulukuussa 2018 olivat 48,7 (54,6) milj. euroa. Varainhoidon jatkuvat palkkiot pysyivät viime vuoden tasolla 35,8 (35,7) milj. eurossa. Kaupankäyntivolyymit olivat edellisvuotta pienemmät, mutta pääomarahastojen ja kanssasijoitusten keskimäärin korkeammat hallinnoitavat varat sekä kasvaneet neuvonantopalkkiot nostivat tuottoja. Vuonna 2018 Taaleri järjesti mm. Turun Toriparkin rahoitusta ja toimi taloudellisena neuvonantajana Keilaniemen kiinteistökehitys Oy:n 100 miljoonan euron vakuudellisen joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskussa.

Tuottosidonnaiset palkkiot olivat 8,1 (15,8) milj. euroa. Sijoitustoiminnan tuottoja kirjattiin tilikauden aikana 4,8 (3,1) milj. euroa. Kulut laskivat 15,9 prosenttia 30,9 (36,8) milj. euroon. Hallintokulujen myönteinen kehitys johtui pääosin alemmista muuttuvista henkilöstökuluista. Suoria kuluja nosti jatkuva panostaminen liiketoiminnan kasvuun ja IT-järjestelmien kehittämiseen sekä Helsingin toimitilamuuttoon liittyvät kulut.

Varainhoito-segmentin liikevoitto pysyi viime vuoden tasolla 16,8 (16,7) milj. eurossa ja vastasi 35 prosenttia liikevaihdosta.

Varainhoito-segmentin hallinnoitavat varat kasvoivat 3,0 prosenttia 5,6 (5,5) mrd. euroon. Omien sijoitusrahastojen hallinnoitava varallisuus laski 0,9 (1,1) mrd. euroon. Omien pääomarahastojen ja kanssasijoitusten hallinnoitava varallisuus oli 1,0 (1,1) mrd. euroa. Täyden valtakirjan varainhoidossa oleva varallisuus kasvoi 8,4 prosenttia 1,9 (1,8) mrd. euroon. Konsultatiivisessa varainhoidossa oleva varallisuus kasvoi 13,6 prosenttia 1,8 (1,5) mrd. euroon.

Heinä-joulukuu 2018

Varainhoito-segmentin tuotot heinä-joulukuussa 2018 olivat 19,0 (30,7) milj. euroa. Varainhoidon jatkuvat palkkiot laskivat 5,2 prosenttia 16,7 (17,6) milj. euroon. Tuottosidonnaisia palkkioita kertyi 2,5 (10,1) milj. euroa. Katsauskauden aikana ei irtauduttu pääomarahastohankkeista, mistä johtuen sijoitustoiminnan tuotot laskivat -0,1 (3,1) milj. euroon. Kulut laskivat 25,3 prosenttia 15,9 (21,3) milj. euroon ja liikevoitto oli 2,7 (8,8) milj. euroa. Liikevoittoprosentti oli 14 (29).

Hallinnoitavat varat	31.12.2018	31.12.2017	Muutos, %
milj. euroa			
Hallinnoitavat varat	5 612	5 451	3,0
Sijoitusrahastot	911	1 083	-15,8
Pääomarahastot	1 024	1 052	-2,6
Täyden valtakirjan varainhoito	1 922	1 772	8,4
Konsultatiivinen varainhoito	1 754	1 544	13,6

Taaleri Varainhoito Oy hankki 5.7.2018 omistukseensa Suomen ensimmäisen robovarainhoitajan Evervest Oy:n. Uudella digitaalisella jakelukanavalla ja sen jatkokehittämisellä on selkeä strateginen asema varainhoidon muutoksessa. Uuden digitaalisen kanavan käyttöönotto tehostaa varainhoidon prosesseja, luo lisätarpeita liiketoiminnalle ja samalla tukee perinteistä tapaamis pohjaista varainhoidon palvelumallia.

Katsauskauden aikana kerättiin sijoitussitoumuksia uuteen kanssasijoituskohteeseen Taaleri Datacenteriin. Toimintansa aloitti myös erikoissijoitusrahasto Taaleri Uusi Eurooppa ja sijoitusrahasto Taaleri Euroopan Kassakoneet. Katsauskauden aikana pääomarahasto Taaleri Georahasto I ja kanssasijoitus Taaleri Geoenergia Ky päätettiin ajaa alas kasvaneista riskeistä johtuen.

RAHOITUS

Rahoitus-liiketoimintasegmenttiin kuuluu Vakuutusosakeyhtiö Garantia, joka on takausvakuutuksiin erikoistunut vahinkovakuutusyhtiö. Ratkaisullaan Garantia edistää asiakkaidensa myyntiä, auttaa varmistamaan rahoituksen ja tehostaa pääomien käyttöä. Yhtiön päätuotteita ovat suomalaisille yrityksille tarjottavat lainatakaukset ja kaupalliset takaukset sekä yhteistyökumppaneiden kautta tarjottavat asuntolainatakaukset. Garantia on aktiivisesti mukana erilaisissa rahoitusjärjestelyissä ja kehittää uusia ratkaisuja asiakkaiden tarpeisiin. Yhtiön liiketoiminta jakaantuu takausvakuutustoimintaan ja sijoitustoimintaan.

Rahoitus, milj. euroa	2018	2017	Muutos, %	7-12/2018	7-12/2017	Muutos, %
Takausvakuutustoiminnan nettotuotot	13,2	9,8	34,7	7,4	4,5	64,0
Sijoitustoiminnan nettotuotot	-0,7	11,9	-106,2	-1,1	5,5	-120,4
Liikevaihto	12,5	21,8	-42,6	6,3	10,1	-37,2
Liikekulut	-7,5	-7,8	n.a.	-3,8	-4,1	-7,3
Liikevoitto ennen arvostuksia	4,9	13,9	-64,4	2,5	6,0	-57,5
Sijoitusten käyvän arvon muutos	-1,7	-3,6	n.a.	-1,1	-1,3	-16,4
Tulos käyvin arvoin ennen veroja	3,3	10,3	-68,4	1,4	4,6	-69,5

	2018	2017	Muutos	7-12/2018	7-12/2017	Muutos
Vahinkosuhte	-4,2 %	10,1 %	-14,3 % -yks.	-4,9 %	16,4 %	-21,3 % -yks
Liikekulusuhte	39,1	50,1	-11,0 % -yks.	34,7 %	51,9 %	-17,2 % -yks
Yhdistetty kulusuhte	34,9	60,3	-25,4 % -yks.	29,8 %	68,4 %	-38,5 % -yks
Sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoin	-1,7	6,6	-8,3 % yks.	-1,6 %	3,2 %	-4,8 % -yks
Kokoaikainen henkilöstö, keskimäärin	25	25	-1,3 %	25	24	2,1 %

	31.12.2018	31.12.2017	Muutos, %
Sijoitusomaisuus, käypä arvo	134	134	0,2
Takausvakuutuskanta	1 667	1 491	11,8
Solvenssisuhte*	233,4 %	393,6 %	-160,2 %-yks
Luottoluokitus	A-	A-	

*Solvenssisuhte oli 233,4 prosenttia (237,6 pro forma) sisältäen pääomavaatimuksen korotuksen ja 390,7 prosenttia (393,6) ilman pääomavaatimuksen korotusta.

Tammi-joulukuu 2018

Rahoitus-segmentin liikevaihto tammi-joulukuussa 2018 oli 12,5 (21,8) milj. euroa. Vakuutustoiminnan nettotuotot kasvoivat 34,7 prosenttia 13,2 (9,8) milj. euroon maksutulon kasvun ja alhaisena pysyneiden korvauskulujen ansiosta. Takauskanta kasvoi 11,8 prosenttia 1,7 (1,5) mrd. euroon. Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat -0,7 (11,9) milj. euroa heikentyneen globaalien sijoitusmarkkinan johdosta.

Liikekulut laskivat hieman vuoden 2017 tasolta ja olivat 7,5 (7,8) milj. euroa. Rahoitus-segmentin liikevoitto ennen arvostuksia oli 4,9 (13,9) milj. euroa. Tulos ennen veroja käyvin arvoin oli 3,3 (10,3) milj. euroa.

Heinä-joulukuu 2018

Rahoitus-segmentin liikevaihto heinä-joulukuussa 2018 oli 6,3 (10,1) milj. euroa. Vakuutustoiminnan nettotuotot olivat 7,4 (4,5) milj. euroa. Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat -1,1 (5,5) milj. euroa heikentyneen globaalien sijoitusmarkkinan johdosta.

Liikekulut laskivat hieman vertailukaudesta ja olivat 3,8 (4,1) miljoonaa euroa. Rahoitus-segmentin liikevoitto ennen arvostuksia oli 2,5 (6,0) milj. euroa. Tulos ennen veroja käyvin arvoon oli 1,4 (4,6) milj. euroa.

Vakuutustoiminta

Vakuutusmaksutulo (ennen jälleenvakuuttajien osuutta) tammi-joulukuussa 2018 kasvoi 14,1 prosenttia 17,4 (15,2) milj. euroon ja vakuutusmaksutuotot 15,4 prosenttia 12,3 (10,6) milj. euroon. Maksutulo kasvoi kaikissa tuoteryhmissä. Syyskuussa kahdeksan suomalaisyrityksen liikkeeseen laskema Garantian takaama 82 milj. euron ryhmäjoukkovelkakirjalaina kasvatti maksutuloa lainatakauksissa. Viikkaana jatkunut rakentaminen kasvatti takauspalkkioita erityisesti kaupallisista takauksista, minkä lisäksi Taalerin kanssa yhteistyössä kehitettyjen sijoitustakausten maksutulo kasvoi. Viikkaana käynyt asuntokauppa kasvatti takauspalkkioita asuntolainatakauksissa, joskin maksutulon kasvu hidastui hieman vertailukauteen nähden.

Takausvakuutuskanta kasvoi 11,8 prosenttia ja oli joulukuun 2018 lopussa 1 667 (1 491) milj. euroa. Takausvakuutuskannasta asuntolainatakausten osuus oli 39 (39) prosenttia, kaupallisten takausten 31 (30) prosenttia, lainatakausten 22 (25) prosenttia ja muiden takausten 8 (7) prosenttia.

Maksetut korvaukset pysyivät poikkeuksellisen alhaisella tasolla. Vahinkosuhte oli -4,2 (10,1) prosenttia ja vakuutuskorvaukset (jälleenvakuuttajien osuudella vähennettynä ja sisältäen korvaustoimintaan kohdistetun osuuden varsinaisista liikekuluista) suhteessa takausvakuutuskantaan 0,05 (0,07) prosenttia. Vuonna 2018 maksettiin korvauksia 0,7 (0,6) milj. euroa, josta noin puolet kohdistui asuntolainatakauksiin ja puolet kaupallisiin takauksiin. Tästä summasta kohdistui regressisaamisiin 0,0 (0,0) milj. euroa. Tilikauden aikana ja sitä aikaisemmin maksetuista korvauksista saatiin perittyä takaisin 2,1 (0,9) milj. euroa. Tästä summasta kohdistui regressisaamisiin 0,9 (0,3) milj. euroa. Taseen nettomääräinen korvausvastuu (taseen korvausvastuu jälleenvakuuttajien osuudella vähennettynä) laski 1,3 (1,6) milj. euroon tunnettujen vahinkojen varauksen muutoksen johdosta ja tämä alensi korvauskuluja 0,4 milj. euroa.

Garantia on saanut tiedon mahdollista vakuutustapahtumaa sekä siihen liittyvää viiden miljoonan euron määräistä korvausvaatimusta viivästyseuraamuksineen ja oikeudenkäyntikuluneen koskevan asian vireille tulosta Helsingin kärjäoikeudessa. Vakuutuskorvausvaatimus liittyy Garantian takausvakuutusasiakkaana vuonna 2011 olleeseen eläkekassaan, joka asetettiin vakuutusassalain (1164/1992, muutoksineen) mukaiseen selvitystilaan joulukuussa 2011 ja sittemmin konkurssiin 5.2.2018, ja johon liittyvän korvaushakemuksen Garantia sai alun perin 30.12.2011. Garantia katsoo, että esitetty vakuutuskorvausvaatimus on edelleen perusteeton, minkä vuoksi siitä ei ole kirjattu varauksia tulokseen. Taaleri-konsernin tilinpäätöksessä vakuutuskorvausvaatimus esitetään ehdollisena velkana.

Vakuutustoiminnan liikekulusuhde vuonna 2018 parani 39,1 (50,1) prosenttiin ja yhdistetty kulusuhde 34,9 (60,3) prosenttiin vakuutusmaksutuottojen (netto) kasvun ansiosta. Yhdistettyä kulusuhdetta paransivat lisäksi positiiviset korvauskulut ja liikekulujen lasku.

Sijoitustoiminta

Sijoitustoiminnan nettotuotot vuonna 2018 olivat -0,7 (11,9) miljoonaa euroa ja muodostuivat korkotuotoista ja vertailukautta selvästi alhaisemmista sijoitusten myyntivoitoista ja selvästi suuremmista negatiivista käyvän arvon muutoksista, jotka kohdentuivat käyttöönötetun IFRS 9 sääntelyn johdosta suurelta osalta liikevaihtoon. Laajaan tulokseen kirjattavan sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutos ennen veroja oli -1,7 (-3,6) milj. euroa. Sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoin oli näin ollen yhteensä -2,4 (8,3) miljoonaa euroa eli -1,7 (6,6) prosenttia. Sijoitustoiminnan sijoituskanta oli 132 (132) miljoonaa euroa.

Riskiasema

Rahoitus-segmentin keskeiset riskit ovat takausvakuutustoiminnan luottoriskit ja vastuuvelan katteena olevan sijoitusomaisuuden markkinariskit.

Takausvakuutustoiminnan riskiasema pysyi vuonna 2018 vakaana sijoitusmarkkinoiden turbulenssista huolimatta. Vakuutuskannan kasvu kohdistui hyvin hajaantuneeseen asuntolaina- ja sijoitustakauskantaan sekä lyhytaikaisiin, kattavan jälleenvakuutussuojan piirissä oleviin kaupallisiin takauksiin. Luottokelpoisuudeltaan investointitason vastuiden eli rating-luokkien AAA-BBB-osuus takausvakuutuskannasta pois lukien asuntolainatakaukset, jäännösarvotakaukset ja tuleva jälleenvakuutus oli 11 (21) prosenttia ja vähintään BB- tai paremmin luokiteltujen vastuiden osuus 80 (76) prosenttia. Heikompien rating-luokkien C+ tai alle osuus laski ja oli 1,7 (2,7) prosenttia. Takausvakuutuskannan merkittävimmät toimialat olivat rakentaminen 52 (44) prosenttia ja teollisuus 22 (25) prosenttia. Rakentamisen vastuista on jälleenvakuutettu 54 (55) prosenttia.

Osana Taaleri-konsernia Garantia kuuluu EU:n vakavaraisuusasetuksessa määritettyjen suurten asiakasriskien sääntelyn piiriin. 31.12.2018 Garantian suurin yksittäinen asiakasriski oli 22,3 (20,8) prosenttia Taaleri ryhmittymän omista varoista.

Sijoitustoiminnassa riskitaso pidettiin maltillisena koko vuoden ajan ja sitä alennettiin edelleen vuoden lopulla. Sijoituksista korkosijoitusten (ml. rahat ja pankkisaamiset) osuus oli 87,4 (76,0) prosenttia, osakesijoitusten (ml. pääomasijoitukset) 11,1 (22,7) prosenttia ja kiinteistösijoitusten 1,4 (1,3) prosenttia. Korkosijoituksista pääosa on sijoitettuna luottokelpoisuudeltaan vahvojen suomalaisten ja pohjoismaisten yritysten sekä luottolaitosten joukkovelkakirjalainoihin. Investointitasolle luokiteltujen korkosijoitusten (pl. korkorahastot) osuus oli 51,2 (48,9) prosenttia. Joukkovelkakirjalainasijoitusten modifioitu duraatio oli 3,4 (3,7).

Luottoluokitus

Garantian luottoluokituksessa tai sen näkymissä ei tapahtunut muutoksia katsauskauden aikana. Standard & Poor's Global Ratings Europe Limited (S&P) on vahvistanut Garantian taloudellista vahvuutta kuvaavan luottoluokituksen (engl. Financial Strength Rating, FSR) ja yhtiön maksukykyä ja -halua rahoitustakauksissa kuvaavan luottoluokituksen (engl. Financial Enhancement Rating, FER) A- vakain näkymin.

Yritysjärjestelyt

Garantia osti 31.8.2018 Suomen Vuokravastuu Oy:n (SVV) koko osakekannan ja 31.12.2018 Suomen Vuokravastuu Oy sulautui tytäryhtiösulautumisella Vakuutusosakeyhtiö Garantiaan. Sulautumisen yhteydessä SVV:n tarjoamat vuokratakaukset muutettiin vakuutusmuotoisiksi ja liitettiin osaksi Garantian normaalia takausvakuutusliiketoimintaa. Yritysjärjestelyn taloudellinen merkitys Garantialle jää lähtötilanteessa vähäiseksi, sillä SVV:n liiketoiminta oli hankintahetkellä pienimuotoista ja edelleen startup -vaiheessa. Yhtiön liikevaihto lopputilitystä koskevalla tilikaudella 1.8.2017–31.12.2018 oli 0,4 milj. euroa, tilikauden voitto 0,0 milj. euroa, taseen loppusumma 0,1 milj. euroa ja takauskanta 1,8 milj. euroa. SVV:n käyvästä arvosta teetettiin käyvän arvon määrittäminen riippumattomalla asiantuntijalla.

ENERGIA

Taaleri Energia etsii uusia sijoitusmahdollisuuksia kansainvälisillä uusiutuvan energian inframarkkinoilla. Liiketoiminta perustuu elinkaarimalliin: Taaleri Energia vastaa sijoituskohteiden etsimisestä ja valinnasta, hankkeiden kehittämisestä, rakennuttamisesta sekä operoinnista aina energialaitosten hallittuun alasarjaan saakka. Taaleri Energia luo myös suhteita johtaviin kotimaisiin ja kansainvälisiin institutionaalisiin sijoittajiin sekä kehittää ja hallinnoi niiden tarpeisiin räätälöityjä sijoitustuotteita. Energia-liiketoimintasegmentti aloitti toimintansa vuonna 2016 ja sillä on yksi Euroopan suurimmista tuulivoima- ja aurinkoenergisijoituksiin erikoistuneista tiimeistä.

Energia, milj. euroa	2018	2017	Muutos, %	7-12/2018	7-12/2017	Muutos, %
Liikevaihto	2,3	1,8	27,7	1,2	1,0	18,0
Liikevoitto	-2,3	-1,5	50,8	-1,4	-0,9	62,5
Kokoaikainen henkilöstö, keskimäärin	19	16	19,6	20	16	26,0

Vuonna 2017 Aurinkotuuli-rahasto hankki 30 prosentin osuudet Serbiassa sijaitsevasta 158 MW:n Čibukin tuulivoimahankkeesta sekä tammikuussa 2018 Jordaniassa sijaitsevasta 200 MW:n Baynounan aurinkoenergiահankkeesta. Čibukin rakentaminen on edennyt suunnitellusti ja vuoden 2018 lopussa kaikki tuulivoimalat tuottivat sähköä. Baynounassa rahoitusehdot täyttyivät marraskuussa ja varsinaista rakennusvaihetta valmistelevat työt etenivät suunnitelmien mukaisesti. Molemmissa hankkeissa Taaleri Energian kumppanina on Masdar, yksi maailman johtavista uusiutuvan energian toimijoista. Masdarin omistaja on Abu Dhabin emiirikunnan sijoitusyhtiö Mubadala.

Taaleri Energia perusti alkuvuonna tytäryhtiön Yhdysvaltoihin etsimään ja kehittämään uusiutuvan energian sijoitusmahdollisuuksia Pohjois-Amerikassa ja hankki Teksasissa sijaitsevan 275 MW:n tuulivoimahankkeen oikeudet. Taaleri Energia allekirjoitti vuoden 2018 jälkimmäisellä puoliskolla saksalaisen Servionin kanssa sopimuksen 68 tuulivoimalan toimittamisesta ja käyttöönotosta. Sopimukseen sisältyy myös 25 vuoden huoltosopimus. Hanke etenee suunnitellusti kohti vuoden 2020 jälkipuoliskolle suunniteltua kaupallista käyttöönottoa.

Taaleri solmi maaliskuussa 2018 merkittävän, monivuotisen sopimuksen Fortumin kanssa tuulisähkön ostosta ja myynnistä. Sopimuksessa Fortum sitoutuu ostamaan 13 Taalerin hallinnoiman tuulipuiston tuotannon ja myymään sen Nord Pool – sähköpörssiin. Taalerin tuulivoimaportfolio on Suomen toiseksi suurin.

Uusimpana sijoituksena joulukuussa 2018 Aurinkotuuli – rahasto hankki 100 prosenttia Etelä-Ruotsissa sijaitsevasta Slagerydin tuulivoimahankkeesta. Kuuden tuulivoimalan rakentaminen ja operointi toteutetaan yhteistyössä saksalaisen BayWa r.e.:n kanssa. Hankkeen rakentaminen aloitettiin välittömästi ja kaupallinen käyttöönotto tapahtuu vuoden 2020 alkupuoliskolla.

Taaleri Energia Oy:n tytäryhtiölle Taaleri Energia Funds Management Oy:lle myönnettiin kesäkuussa 2018 vaihtoehdotrahaston hoitajan toimilupa.

TASESIJOITUKSET (MUU)

Tasesijoitukset sisältää segmenttejä tukevat Taaleri Oyj:n konsernihallintotoiminnot sekä konsernin oman taseen sijoitukset, jotka toteutetaan pääasiassa Taaleri Sijoitus Oy:n kautta. Konsernin sijoitusyhtiö Taaleri Sijoitus Oy sijoittaa omasta taseestaan listaamattomiin ja listattuihin yrityksiin suoraan ja kanssasijoittamisen periaattein. Taaleri Sijoitus Oy pyrkii tekemään pidempiaikaisia sijoituksia lähinnä kasvuyhtiöihin, joissa luodaan arvoa omistajuuden kautta Taalerille ja joissa yhdistyvät yrittäjyys, ideat ja pääoma.

Taalerin tasesijoituksiin kuuluvat portfoliosijoitukset, kanssasijoitukset ja konsernin omat sijoitukset. Portfoliosijoitusten tavoitteena on hakea uusia liiketoimintamahdollisuuksia, jotka tukevat nykyisiä liiketoimintoja sekä kasvattavat kohdeyritysten arvoa. Portfoliosijoituksiin kuuluvat osuudet mm. Fellow Finance Oyj:ssä, Inderes Oy:ssa, ClarkApps Oy:ssä (entinen Bonus Solutions Oy), Turun Toriparkissa ja Munkkiniemi Group Oy:ssä. Kanssasijoitusten ensisijaisena tavoitteena on luoda kohdeyritykselle arvoa. Kanssasijoituksiin kuuluvat osuudet mm. Rauma Marine Constructionsissa, Taaleri Geoenergiassa ja Ficolo Oy:ssa. Konsernin omiin sijoituksiin kuuluvat TT Canada Real Estate Holding, muut listatut ja listaamattomat sijoitukset ja myönnettyt lainat.

Tasesijoitukset, milj. euroa	2018	2017	Muutos, %	7-12/2018	7-12/2017	Muutos, %
Liikevaihto	8,8	3,4	156,0	10,3	0,9	1 100,4
Liikevoitto	4,4	-1,4	n.a.	7,7	-1,9	n.a.
Kokoaikainen henkilöstö, keskimäärin	19	16	22,7	21	16	29,2

	31.12.2018	31.12.2017	Muutos, %
Sijoitusten ja saamisten käypä arvo	45,7	33,7	35,6
- Portfoliosijoitukset	25,3	9,2	174,6
- Kanssasijoitukset	4,8	6,3	-23,6
- Omat sijoitukset	15,6	18,2	-14,4

Tammi-joulukuu 2018

Tasesijoitusten liikevaihto tammi-joulukuussa 2018 oli 8,8 (3,4) milj. euroa ja liikevoitto 4,4 (-1,4) milj. euroa, mihin vaikutti Fellow Financen listauksesta saatu 13,8 milj. euron tuotto sekä Saksassa sijaitsevien geotermisten hankkeiden alaskirjaukset 5,4 milj. euroa. Taaleri vähensi tilikauden aikana omistustaan Fellow Financessa 26 prosenttiin ja päätti, että loput osakkeet ovat myytävissä. Lisäksi Taaleri sijoitti Turun Toriparkiin ja kiinteistöhankeisiin Kanadassa ja Suomessa. Sijoitukset ja saamiset olivat yhteensä 45,7 (33,7) milj. euroa.

Heinä-joulukuu 2018

Tasesijoitusten liikevaihto heinä-joulukuussa 2018 oli 10,3 (0,9) milj. euroa ja liikevoitto 7,7 (-1,9) milj. euroa. Liikevaihdon kasvu johtui Fellow Financen listauksesta, joka tuotti Taalerille yhteensä 13,8 milj. euroa realisoituneen 5,2 milj. euron myyntivoiton ja 8,7 milj. euron arvonnousun kautta. Taaleri Sijoituksen geotermisen hanke Saksassa päätettiin alaskirjata suoritettujen porausten ja testien perusteella, minkä johdosta kirjattiin 3,1 milj. euron arvonalennus.

MUUT KONSERNIN TAPAHTUMAT TILIKAUDEN AIKANA

Vastuullisuus

Taaleri on sitoutunut toimimaan eettisesti, kestävällä ja sosiaalisesti vastuullisella tavalla. Vastuullisuus (vastuu ympäristöstä, sosiaalinen vastuu ja hyvä hallintotapa; ESG) on sisällytetty yhtiön strategiaan. Taalerin liiketoimintasegmentit ovat vastuussa Taalerin yritys vastuuseen kuuluvien toimien täytäntöönpanosta sekä hyvän hallintotavan ja vastuullisen sijoittamisen periaatteiden noudattamisesta. Meillä kaikilla on velvollisuus toimia vastuullisesti. Lisäksi uskomme, että vastuullisesti toimiminen edistää liiketoiminnan menestystä ja pitkäaikaista omistaja-arvoa kattaen seuraavat osa-alueet:

- Reilu ja oikeudenmukainen käyttäytyminen
- Taloudellinen vastuu osakkeenomistajille
- Vastuu minimoida ja hallita ympäristövaikutuksia
- Vastuu työntekijöistä ja
- Vastuu laajemmasta yhteisöstä.

Ymmärrämme, että muuttuva lainsäädäntö ja ilmastonmuutos sekä muut tekijät voivat muuttaa pitkän aikavälin riski- ja tuotto profiilia ja siksi kehitämme jatkuvasti liiketoimintaamme. Lisäksi haluamme edistää ratkaisuja, jotka osaltaan vastaavat aikamme keskeisiin haasteisiin esimerkiksi uusiutuvan energian tuotannossa. Haluamme, että ihmiset, yhteisöt, ympäristö ja varamme ovat turvassa myös tulevaisuudessa.

KONSERNIRAKENTEEN MUUTOKSET

Edistääkseen yrittäjyyttä Taaleri Oyj vähensi 6.3.2018 omistustaan 19,4 prosenttia Taaleri Energia Oy:ssä sitouttaakseen Energia-segmentin operatiivisia avainhenkilöitä, minkä jälkeen Taaleri Oyj omistaa yhtiöstä tilikauden lopussa 80,6 prosenttia. Taaleri Sijoitus Oy hankki 14.3.2018 82,47 prosenttia Erdwärme Oberland GmbH:sta. Taaleri Varainhoito Oy hankki 5.7.2018 sijoituspalveluyritys Evervest Oy:n koko osakekannan ja yhtiöstä tuli Taaleri Varainhoito Oy:n 100-prosenttinen tytäryhtiö. Vakuutusosakeyhtiö Garantia hankki 31.8.2018 Suomen Vuokravastuu Oy:n kaikki osakkeet ja yhtiö fuusioitiin tilikauden 2018 lopussa Garantiaan. Taaleri Varainhoito Oy osti 17.12.2018 20 prosentin vähemmistöosuuden Taaleri Veropalvelut Oy:stä, jonka jälkeen Taaleri Varainhoito omistaa yhtiöstä 95 prosenttia. Lisäksi tilikauden aikana on perustettu Taaleri Pääomarahastot-konsernille ja Taaleri Energia-konsernille hallinnointi- ja hankeyhtiöitä.

MUUTOKSIA TAALERIN JOHDOSSA

Taaleri tiedotti joulukuun 2017 lopussa uusivansa johtamisjärjestelmäänsä ja sen myötä organisaatiotaan 1.1.2018 alkaen. Muutoksella haetaan toiminnan tehostamista sekä vahvemmin ydinprosesseja tukevaa toimintamallia. Taalerin prosessit rakentuvat asiakkuuksien hoidon ja tuotekehityksen ympärille.

Varainhoito-segmentistä vastaavaksi johtajaksi ja konsernin johtoryhmän jäseneksi nimitettiin Taalerin sijoitustoiminnan johtaja Samu Lang ja Taalerin tuote- ja palvelukehityksestä vastaavaksi johtajaksi nimitettiin Heikki Nystedt.

Vakuutusosakeyhtiö Garantian toimitusjohtaja ja Taalerin johtoryhmän jäsen Vesa Aho ilmoitti 15.8.2018 siirtyvänsä toisen yhtiön palvelukseen. Hän jätti Taaleri konsernin 30.9.2018. Garantian sijoitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen Titta Elomaa hoitaa toimitusjohtajan tehtäviä kunnes uusi toimitusjohtaja on nimitetty.

YHTIÖKOKOUS 2018

Taaleri Oyj:n varsinainen yhtiökokous vahvisti 21. maaliskuuta 2018 tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2017 ja päätti myöntää vastuuvapauden kaikille hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle.

Yhtiökokous päätti, että 31.12.2017 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella maksetaan osinkoa 0,26 euroa osakkeelta ja jäljellä oleva osuus jakokelpoisista varoista jätetään omaan pääomaan. Osingonmaksun täsmäytyspäivä oli 23.3.2018 ja osingon maksupäivä 3.4.2018.

Yhtiökokous päätti, että hallituksen jäsenille maksetaan vuosipalkkioita seuraavasti:

- hallituksen puheenjohtaja 50 000 euroa
- hallituksen varapuheenjohtaja 36 000 euroa
- hallituksen tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja 36 000 euroa
- hallituksen jäsen 30 000 euroa

Vuosipalkkiot kattavat koko toimikauden sekä valiokuntatyön.

Yhtiökokous päätti lisäksi nimitysvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti, että

- hallituksen valiokunnan hallituksen ulkopuolisen jäsenen palkkio on 1 000 euroa kokoukselta
- muualla kuin hallituksen jäsenen kotipaikkakunnalla pidetystä hallituksen ja valiokunnan kokouksesta maksetaan matkasta ja majoituksesta aiheutuvat kulut laskun mukaan.

Yhtiön hallituksen jäsenten lukumääräksi päätettiin kuusi (6) jäsentä. Kaikki hallituksen nykyiset jäsenet eli Peter Fagernäs, Juha Laaksonen, Vesa Puttonen, Esa Kiiskinen, Hanna Maria Sievinen ja Tuomas Syrjänen valittiin uudelleen hallitukseen. Hallituksen toimikausi päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Lisäksi yhtiökokous valitsi tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy:n uudestaan tilintarkastajaksi, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Ulla Nykky.

Yhtiökokous päätti myös valtuuttaa hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta vapaaseen omaan pääomaan kuuluvilla varoilla. Osakkeita voidaan hankkia yhteensä enintään 2 000 000 kappaletta, mikä vastaa 7,05 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Hankinta voidaan tehdä yhdessä tai useammassa erässä. Osakkeiden osakekohtainen hankintahinta on Helsingin pörssin pörssilistalla muodostuva hinta tai muu markkinaehtoinen hinta. Osakkeita voidaan hankkia yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, yrityskauppojen, investointien tai muiden yhtiön liiketoimintaan kuuluvien järjestelyjen rahoittamiseksi tai toteuttamiseksi tai käytettäväksi osana yhtiön kannustinjärjestelmää tai mitätöitäväksi, mikäli se on yhtiön ja osakkeenomistajien kannalta perusteltua. Hallitukselle annettava valtuutus sisältää oikeuden päättää siitä, hankitaanko osakkeet suunnatusti vai osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa. Hankinta voi olla suunnattu vain, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Hallituksella on oikeus päättää muista osakkeiden hankkimiseen liittyvistä seikoista. Tämä valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöspäivämäärästä lukien. Tämä valtuutus kumoaa 29.3.2017 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen antaman valtuutuksen yhtiön omien osakkeiden hankkimiseksi.

Yhtiökokous päätti myös valtuuttaa hallituksen päättämään uusien osakkeiden antamisesta ja yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden luovuttamisesta. Hallitus voi antaa uusia osakkeita ja luovuttaa yhtiön hallussa olevia omia osak-

keita yhteensä enintään 2 500 000 kappaletta, mikä vastaa 8,82 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiöllä olevat omat osakkeet luovuttaa yhtiön osakkeenomistajille siinä suhteessa kuin he ennestään omistavat yhtiön osakkeita tai osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten esimerkiksi osakkeiden käyttäminen vastikkeena mahdollisissa yrityskaupoissa tai muissa yhtiön liiketoimintaan kuuluvissa järjestelyissä, tai investointien rahoittamiseksi tai osana yhtiön kannustejärjestelmää. Hallitus voi päättää myös maksuttomasta osakeannista yhtiölle itselleen. Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiön hallussa olevat omat osakkeet luovuttaa joko maksua vastaan tai maksutta. Suunnattu osakeanti voi olla maksuton vain, jos siihen on yhtiön kannalta ja sen kaikkien osakkeenomistajien etu huomioon ottaen erityisen painava taloudellinen syy. Hallitus päättää kaikista muista osakeanteihin ja osakkeiden luovutuksiin liittyvistä seikoista. Valtuutus on voimassa yhden (1) vuoden yhtiökokouksen päätöksestä lukien, kuitenkin enintään 30.6.2019 saakka. Tämä valtuutus kumoaa yhtiökokouksen 29.3.2017 antaman valtuutuksen.

Yhtiökokous päätti muuttaa yhtiöjärjestyksen 4 § kuulumaan seuraavasti: "4 § Hallitus - Hallitukseen kuuluu vähintään kolme (3) ja enintään kahdeksan (8) jäsentä. Hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valitsee yhtiökokous. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy vaalia seuraavan ensimmäisen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä."

Taaleri Oyj:n hallituksen järjestäytyminen

Taaleri Oyj:n hallitus päätti valita 21.3.2018 pitämässään kokouksessa hallituksen puheenjohtajaksi Peter Fagernäsin ja varapuheenjohtajaksi Juha Laaksosen.

Hallituksen tarkastusvaliokunnan jäseniksi valittiin Vesa Puttonen, Hanna Sievinen ja Tuomas Syrjänen. Hallitus valitsi tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi Vesa Puttosen.

Hallituksen palkitsemisvaliokunnan jäseniksi valittiin Peter Fagernäs, Juha Laaksonen ja Esa Kiiskinen. Hallitus valitsi palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajaksi Peter Fagernäsin.

Hallituksen nimitysvaliokunnan jäseniksi valittiin hallituksen jäsenet Peter Fagernäs ja Juha Laaksonen sekä hallituksen ulkopuolisena jäsenenä Pertti Laine. Hallitus valitsi nimitysvaliokunnan puheenjohtajaksi Peter Fagernäsin.

TAALERIN HENKILÖSTÖ

Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö on Taalerin tärkein menestystekijä ja vahvuus. Yhtiön henkilöstön vaihtuvuus on ollut koko sen toiminnan ajan vähäistä ja yhtiön kasvun ovat mahdollistaneet onnistuneet rekrytoinnit.

Konsernin kokoaikainen henkilöstömäärä oli katsauskauden aikana keskimäärin 183 (175). Kokoaikainen henkilöstömäärä Varainhoito-segmentissä oli 120 (119) henkilöä, Rahoitus-segmentissä 25 (25) ja Energia-segmentissä 19 (16). Tasesijoitukset-segmentin kokoaikainen henkilöstömäärä oli keskimäärin 19 (16). Henkilöstöstä 99 prosenttia työskenteli Suomessa.

Taaleri-konsernin henkilöstökustannukset katsauskauden aikana laskivat 25,8 prosenttia 21,7 (29,3) milj. euroon, vaikka henkilöstömäärä konsernissa kasvoi, koska muuttuvat palkat ja optiokulut laskivat edellisvuodesta.

Kannustinjärjestelmät

Taalerilla on kolme osakepohjaista kannustinjärjestelmää konsernin avainhenkilöille.

Kahden ensimmäisen, vuoden 2013 ja 2015 järjestelmät ovat synteettisiä optio-oikeuksia, joiden mahdolliset palkkiot maksetaan rahana. Vuoden 2013 optioiden käyttöaika loppui tilikauden aikana ja vuoden 2015-ohjelmasta oli 615 000 ulkona olevaa synteettistä optiota. Taaleri Oyj:n hallituksella on oikeus velvoittaa avainhenkilö hankimaan yhtiön osakkeita enintään 50 prosentilla palkkion määrästä.

Kolmas osakepalkkiojärjestelmä koostuu kolmesta kolmen vuoden mittaisesta ansaintajaksosta. Yhtiön hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin ansaintakriteerille asetettavat tavoitteet ansaintajakson alussa. Järjestelmän mahdollinen palkkio perustuu Taaleri Oyj:n osakkeen kokonaistuottoon. Myönnetyt palkkiot vastaavat yhteensä enintään 420 000 Taaleri Oyj:n osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden. Palkkio maksetaan osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana.

OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

Taalerin osake Nasdaq Helsingissä

Tammi-joulukuu 2018	Osakevaihto kpl	Arvo yhteensä	Korkein euroa	Alin euroa	Keski- hint* euroa	Viimeisin euroa
TAALA	2 247 398	21 779 481	11,80	7,08	9,69	7,10

* kaupankäyntimäärillä painotettu

Taalerin osake on noteerattu vuodesta 2016 Nasdaq Helsingin pörssilistalla keskisuurten yritysten joukossa. Kaupankäyntitunnus on TAALA. Yhtiöllä oli 31.12.2018 hallussaan 45 000 (45 000) omaa osaketta.

	31.12.2018	%	31.12.2017	%
Markkina-arvo, milj. euroa	201,0		293,0	
Osakkeenomistajia, kpl	4 141	100,0	3 928	100,0
Osakeomistus, kpl				
- Yritykset	9 449 145	33,4	9 426 857	33,3
- Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	4 169 016	14,7	1 299 162	4,5
- Julkisyhteisöt	197 847	0,7	191 447	0,7
- Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	311 203	1,1	326 399	1,1
- Kotitaloudet	13 612 081	48,1	13 799 115	48,7
- Ulkomaiset ja hallintarekisteröityneet	575 266	2,0	3 307 640	11,7

Taaleri Oyj:n osakepääoma oli 125 000,00 euroa ja rekisteröityjen osakkeiden kokonaismäärä 28 350 620 kappaletta 31.12.2018.

10 suurinta osakkeenomistajaa 31.12.2018

	Kpl	Osakekannasta, %
1. Veikko Laine Oy	2 603 833	9,18
2. Oy Hermitage Ab	2 503 128	8,83
3. Elomaa Juhani	1 717 562	6,06
4. Lombard International Assurance S.A.	1 461 161	5,15
5. Haaparinne Karri	1 450 213	5,12
6. Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia	1 281 239	4,52
7. Swiss Life Luxembourg Sa	1 139 558	4,02
8. Lampinen Petri	508 844	1,79
9. Mathur Ranjit Juhani C.	430 000	1,52
10. Berling Capital Oy	411 558	1,45
Yhteensä,	13 507 096	47,64
josta Hallintarekisterissä	451 878	1,59

Omistusjakauma osakemäärän mukaan 31.12.2018

Osakemäärä	Omistajia	%	Osakkeita	%
1-100	1 546	37,3	76 605	0,3
101-500	1 295	31,3	332 256	1,2
501-1 000	456	11,0	360 493	1,3
1 001-5 000	421	10,2	930 332	3,3
5 001-10 000	160	3,9	1 259 563	4,4
10 001-50 000	199	4,8	3 841 557	13,6
50 001-100 000	26	0,6	1 712 240	6,0
100 001-500 000	30	0,7	7 172 036	25,3
500 001-	8	0,2	12 665 538	44,7
Yhteensä	4 141	100,0	28 350 620	100,0

Taaleri Oyj:n hallituksen omistukset 31.12.2018, sisältäen määräysvaltayhteisöt

		Kpl	Osakekannasta ja äänistä, %
Puheenjohtaja	Peter Fagernäs	2 503 128	8,83
Varapuheenjohtaja	Juha Laaksonen	0	0,00
	Esa Kiiskinen	232 496	0,82
	Vesa Puttonen	182 224	0,64
	Hanna Maria Sievinen	3 000	0,01
	Tuomas Syrjänen	2 500	0,01
Yhteensä		2 923 348	10,31

Taalerin johtoryhmän omistukset 31.12.2018, sisältäen määräysvaltayhteisöt

		Kpl	Osakekannasta ja äänistä, %
Toimitusjohtaja	Juhani Elomaa	1 984 218	7,00
Toimitusjohtajan sijainen	Karri Haaparinne	1 617 896	5,71
Lakiasiaintojohtaja	Janne Koikkalainen	10 000	0,04
Varainhoito-segmentin johtaja	Samu Lang	256 530	0,90
Talusojohtaja	Minna Smedsten	17 586	0,06
Jäsen, 14.1.2019 saakka	Petri Lampinen	517 112	1,82
Jäsen, 30.9.2018 saakka	Vesa Aho	0	0,00
Yhteensä		4 403 342	15,53

Taaleri osakkeen kurssikehitys listautumisesta saakka; 20.4.2013 - 31.12.2018

VAKAVARAISUUS

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

Taaleri-konserni muodostaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta (2004/699) annetun lain mukaisen rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (Rava).

Taaleri-konserni julkaisee Rava-ryhmittymän omat varat ja vakavaraisuuden rahoitus- ja vakuutusryhmittymän vakavaraisuussääntöjen mukaisesti. Taalerin Rava-ryhmittymän omat varat olivat 105,1 (96,1) miljoonaa euroa omien varojen vähimmäisvaatimuksen ollessa 56,5 (38,3) miljoonaa euroa. Muutos omien varojen vaatimuksessa johtuu pääasiassa Finanssivalvonnan Garantialle asettamasta 17,8 milj. euron lisäpääomavaatimuksesta. Ryhmittymän vakavaraisuus oli 48,6 (57,9) miljoonaa euroa ja vakavaraisuussuhdeluku 186,0 (251,2) prosenttia vähimmäisvaatimuksen ollessa 100 prosenttia.

Taaleri-konsernissa Solvenssi II mukainen vakavaraisuus määritetään ja raportoidaan Vakuutusosakeyhtiö Garantian lisäksi Taaleri Oyj:lle osana Rava-ryhmää. Emoyhtiö Taaleri Oyj:n ja tytäryhtiö Vakuutusosakeyhtiö Garantian vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR) oli 27,5 (28,5) milj. euroa ja Finanssivalvonnan vuoden 2018 aikana asettama lisäpääomavaade 17,8 milj. euroa eli vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaatimus oli yhteensä 45,3 milj. euroa.

Taalerin oma varallisuus muodostuu kokonaisuudessaan rajoituksetta käytettävissä olevasta luokan 1 (Tier 1) omasta perusvarallisuudesta.

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän vakavaraisuus, 1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Taaleri-konsernin oma pääoma	122 381	106 084
Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet	-7 164	-2 205
Vähemmistöosuus	-1 661	-384
Suunniteltu varojenjak	-8 505	-7 371
Ryhmittymän omat varat, yhteensä	105 051	96 124
Rahoitusliiketoiminnan omien varojen vaade	11 156	9 781
Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade	45 327	28 484
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä, yhteensä	56 483	38 265
Ryhmittymän vakavaraisuus	48 567	57 859
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde	186,0 %	251,2 %

Luottolaitoslain ja EU:n vakavaraisuusasetuksen mukainen vakavaraisuus (Basel III)

Taaleri-konsernissa luottolaitoslain (610/2014) ja EU:n vakavaraisuusasetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013) vakavaraisuus määritetään ja raportoidaan Rahoitussektorilla toimiville valvottaville. Taaleri soveltaa vakavaraisuuslaskennassa standardimenetelmää luottoriskin oman pääoman vaateen laskennassa. Taaleri on siirtynyt soveltamaan standardimenetelmää aikaisemmin perusmenetelmän sijaan operatiivisen riskin oman pääoman vaateen laskennassa 31.12.2018 alkaen.

Taaleri-konsernin sisäinen tavoite Rahoitussektorin vakavaraisuudelle on 1,3 kertaa omien varojen riskiperusteinen minimipääomatarve, joka lasketaan pilari 1 minimivakavaraisuusvaatimuksen ja pilari 2 riskiperusteisen pääomavaateen perusteella.

Finanssivalvonta on 31.1.2019 myöntänyt Taaleri Oyj:n hakeman vakavaraisuusasetuksen (EU) 575/2013 (jäljempänä CRR) 49 artiklan 1 kohdan mukaisen luvan. Lupa oikeuttaa olla vähentämättä Taaleri Oyj:n rahoitus- ja vakuutusryhmittymävalvonnan piirissä olevan Vakuutusosakeyhtiö Garantian omaan varallisuuteen luettaviin instrumentteihin tehdyt sijoitukset sijoituspalveluyrityksen konsolidoidusta ydinpääomasta (CET1). Vähentämisen sijaan vakuutusyhtiösijoitukset tulee riskipainottaa CRR 49 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Lupa on määräaikainen ja voimassa 31.12.2020 saakka.

Vähentämättä jättäminen koskee Garantian kirjanpidollista hankintamenoa 60,4 milj. euroa. Vakuutusyhtiösijoituksen kerryttämä tulosvaikutus ei myöskään sisälly sijoituspalveluyrityksen konsolidoituun ydinpääomaan. Oman pääoman ehtoihin sijoituksiin sisältyy ryhmän sisäinen vakuutusyhtiösijoitus 60,4 milj. euroa 100 prosentin riskipainolla. Sijoituspalveluyrityksen konsolidoitu ydinpääoma katsauskauden tuloksella olisi 16,6 milj. euroa 31.12.2018 mikäli konsolidointiryhmän vakavaraisuuslaskennassa ei sovellettaisi luvan mahdollistamaa vaihtoehtoista laskentatapaa olla vähentämättä vakuutusyhtiösijoituksia omista varoista, vaan vakuutusyhtiösijoitus vähennettäisiin ydinpääomasta.

Taalerin rahoitussektorin ydinpääoma CRR 49 luvalla on 57,1 (48,8) milj. euroa, josta katsauskauden voitto 21,3 (19,2) milj. euroa on vähennetty. Riskipainotetut sitoumukset olivat 229,6 (217,2) milj. euroa, josta luottoriskin osuus 150,0 (145,6) milj. euroa ja operatiivisen riskin osuus standardimenetelmällä laskettuna 79,6 (perusmenetelmällä laskettu 2017: 71,6) milj. euroa. Rahoitussektorin vakavaraisuus oli 24,9 (22,5) prosenttia.

Rahoitussektorin vakavaraisuus (CRR 49-luvalla)	31.12.2018	31.12.2017
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	86 321	70 554
Vähennykset ydinpääomasta		
Liikearvot ja aineettomat hyödykkeet	-6 228	-2 173
Vähemmistö	-1 662	-384
Katsauskauden voitto	-21 318	-19 172
Ydinpääoma (CET1)	57 113	48 825
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta	-	-
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	-	-
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	57 113	48 825
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	-	-
Toissijainen pääoma (T2)	-	-
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	57 113	48 825
Riskipainotetut sitoumukset yhteensä (Kokonaisriski)	229 622	217 201
- josta luottoriskin osuus,	150 023	145 560
- josta vakuutusyhtiösijoitukset	60 350	60 000
- josta operatiivisen riskin osuus	79 599	71 641
- josta muiden riskien osuus	-	-
Ydinpääoma (CET1) suhteessa kokonaisriskin määrään (%)	24,9 %	22,5 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa kokonaisriskin määrään (%)	24,9 %	22,5 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa kokonaisriskin määrään (%)	24,9 %	22,5 %

Vakuutusyhtiölain mukainen vakavaraisuus (Solvenssi II)

Garantian vakavaraisuus säilyi vahvana. Garantian oma varallisuus oli tilikauden lopussa 103,3 (106,8) milj. euroa. Vakavaraisuuspääomavaatimus pääomavaatimuksen korotuksen jälkeen oli 44,3 (44,9 pro forma) milj. euroa ja ennen pääomavaatimuksen korotusta 26,4 (27,1) milj. euroa. Solvenssisuhde, eli oman perusvarallisuuden suhde vakavaraisuuspääomavaatimukseen oli pääomavaatimuksen korotuksen jälkeen 233,4 (237,6 pro forma) prosenttia ja ennen pääomavaatimuksen korotusta 390,7 (393,6) prosenttia. Oman perusvarallisuuden aleneminen on pääasiassa seurausta odotettavissa olevien osinkojen muutoksesta. Vakavaraisuuspääomavaatimuksen lasku ennen pääomavaatimuksen korotusta oli seurausta sijoitusriskin vakuutusriskin kasvua nopeammasta laskusta.

Garantian oma varallisuus muodostuu kokonaisuudessaan rajoituksetta käytettävissä olevasta luokan 1 (Tier 1) omasta perusvarallisuudesta. Garantia ei käytä vastaavuuskorjausta eikä volatiliiteettikorjausta vastuuelan laskennassa. Garantia soveltaa vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskennassa standardistandardikaavaa. Garantia ei sovelta vastuuelan tai markkinariskilaskennan siirtymäsäännöksiä. Finanssivalvonta asetti kesäkuussa 2018 Garantian pääomavaatimuksen korotukseksi 17,8 milj. euroa. Finanssivalvonta toteaa päätöksessään, että Garantian vahinkovakuutusriskiosion riskiprofiili poikkeaa standardikaavalla lasketun vakavaraisuuspääomavaatimuksen perusoletuksista. Lisäksi Finanssivalvonta toteaa, että vaatimus sisäisen mallin käytöstä ei Garantian kohdalla ole tarkoituksenmukainen. Pääomavaatimuksen korotus oli odotetulla tasolla.

Solvenssi II -vakavaraisuussäännökset eivät kuulu 1.1.2016 voimaan tulleen VYL:n mukaan lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

RISKIENHALLINTA JA RISKIASEMA

Riskienhallinnan tehtävänä on tunnistaa, arvioida, mitata, käsitellä ja valvoa liiketoiminnoista aiheutuvia riskejä, jotka vaikuttavat konsernin strategisten ja operatiivisten tavoitteiden toteutumiseen sekä valvoa, että toiminnassa noudatetaan Taaleri Oyj:n hallituksen hyväksymiä periaatteita. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien riskien toteutumisen todennäköisyyttä, vaikutusta ja uhkaa Taaleri-konsernin liiketoiminnalle. Riskienhallinta tukee strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista edistämällä eri toimintoihin liittyvien mahdollisuuksien parempaa hyödyntämistä ja riskinottokapasiteetin mahdollisimman tehokasta jakamista eri toiminnoille ja hankkeille määritellyn riskinottohalun puitteissa.

Taaleri-konsernin riskit on jaoteltu viiteen pääluokkaan, jotka ovat strateginen- ja liiketoimintariski, luottoriski, likviditeettiriski, markkinariski sekä operatiivinen riski (ml. compliance riski). Lisäksi Taaleri seuraa poliittisen riskin kehittymistä. Taalerin riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan periaatteet on kuvattu vuoden 2018 tilinpäätöksen liitetiedossa 36.

Taaleri-konsernin riskinkantokyky muodostuu oikein optimoidusta pääomarakenteesta, liiketoimintojen kannattavuudesta ja laadullisista tekijöistä, joihin kuuluvat muun muassa luotettava hallinto, sisäinen valvonta ja ennakoiva riskien- sekä vakavaraisuuden hallinta. Taaleri-konsernin suhtautuminen riskinottoon perustuu harkittuun riski/tuottoajatteluun. Taaleri Oyj:n hallitus on päättänyt, ettei konserni saa toiminnassaan ottaa sellaista riskiä, mikä vaarantaa konsernin omien varojen määrälle asetetun tavoitetason.

Segmenttikohtaiset riskit

Taalerin Varainhoito -segmentin suurimmat riskit koostuvat pääasiassa operatiivisista riskeistä sekä vähäisessä määrin luottoriskeistä. Varainhoito -segmentin tulokseen vaikuttaa hallinnoitavien varojen kehitys, joka on riippuvainen pääomarahastojen hankkeiden etenemisestä ja pääomamarkkinoiden kehityksestä. Tuloskehitykseen vaikuttaa myös

sijoitustoiminnan menestykseen sidottujen tuottosidonnaisten palkkiotuottojen toteutuminen. Toisaalta pääomarahastojen hallinnointipalkkiot perustuvat pitkäaikaisiin sopimuksiin, jotka tuovat yhtiölle vakaata kassavirtaa.

Taalerin riskiasemaan vaikuttaa keskeisesti Vakuutusosakeyhtiö Garantian harjoittama vakuutus- ja sijoitustoiminta. Garantian keskeiset riskit ovat takausvakuutustoiminnan luottoriskit ja vastuuvelan katteena olevan sijoitusomaisuuden markkinariskit. Garantian vakavaraisuus on vahva ja sen riskiasema on pysynyt vakaana. Vuoden 2018 lopussa Garantian vahinkosuhte oli -4,2 prosenttia ja korvauskulut suhteessa takausvakuutuskantaan pysyivät alhaisella tasolla 0,05 prosentissa. Garantian sijoituksista korkosijoitusten osuus oli 87 prosenttia. Standard & Poor's Global Ratings Europe Limited (S&P) luottoluokitus Garantiasta on A- vakain näkymin.

Energia -segmentin tavoitteena on kanavoida hallinnoitavia pääomia uusiutuvan energian tuotantohankkeisiin ja muihin kestävästä kehitystä tukeviin energiahankkeisiin. Tavoitteena on, että energialiiketoiminta kansainvälistyy ja laajenee, mikä luonnollisesti tuo mukanaan kasvuun ja kansainvälistymiseen liittyviä riskejä. Energia -segmentin tuottoihin vaikuttaa mm. miten hyvin se onnistuu löytämään sopivia hankkeita, osaa huomioida kaikki uusiutuvan energian kansainväliseen kehitykseen, rakentamiseen, rahoitukseen ja operointiin liittyvät riskit ja onnistuu kansainvälistymisessä. Energia -segmentin tuottoihin vaikuttaa myös miten hyvin sen omat energiahankesijoitukset onnistuvat.

Tasesijoitukset - merkittävimmät riskit koostuvat Taaleri Sijoitus Oy:n tekemistä pääomasijoituksista sekä Taaleri Oyj:n luottoriskeistä liittyen myönnettyihin lainoihin ja luottolaitossuomiin. Tasesijoitukset -segmentin tuotot muodostuvat sijoitusten arvomuutoksesta ja sijoitusten myyntien yhteydessä saatavista myyntivoitoista/-tappioista. Tasesijoitukset -segmentin tuotot ja tulos saattaa täten vaihdella merkittävästi katsauskausien välillä.

Taaleri kuuluu EU:n vakavaraisuusasetuksessa määritettyjen suurten asiakasriskien sääntelyn piiriin. Vuoden 2018 päättyessä Taalerin suurin yksittäinen asiakasriski oli 22,3 (20,8) prosenttia ryhmittymän omista varoista, eikä yhdenkään asiakaskokonaisuuden vastuut ylittäneet lain asettamaa 25 prosentin rajaa.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

Tammikuussa 2019, Taaleri Oyj ja Taalerin johtoryhmän jäsen Petri Lampinen sopivat työsuhteen päättämisestä. Lampinen toimi myös Varainhoidon asiakkuuksista vastaavana johtajana. Lampinen jätti yhtiön 14. tammikuuta 2019.

15. tammikuuta 2019 Taaleri Energia ja Masdar allekirjoittivat aiesopimuksen yhteisen kehitysyrityksen perustamisesta. Yhteisyrityksen tavoitteena on kehittää tuulivoima- ja aurinkoenergiainkkeitä Itä Euroopassa.

31. tammikuuta 2019 Finanssivalvonta myönsi Taaleri Oyj:n hakeman vakavaraisuusasetuksen (EU) 575/2013 (jäljempänä CRR) 49 artiklan 1 kohdan mukaisen luvan. Lupa oikeuttaa olla vähentämättä Taaleri Oyj:n rahoitus- ja vakuutusryhmittymävalvonnan piirissä olevan Vakuutusosakeyhtiö Garantian omaan varallisuuteen luettaviin instrumentteihin tehdyt sijoitukset sijoituspalveluyrityksen konsolidoidusta ydinpääomasta (CET1). Vähentämisen sijaan vakuutusyhtiösijoitukset tulee riskipainottaa CRR 49 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Lupa on määräaikainen ja voimassa 31.12.2020 saakka.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Riskit ja epävarmuustekijät lyhyellä aikavälillä

Muuttuvassa liiketoimintaympäristössä menestyminen ja kasvaminen vaativat rohkeutta. Merkittävimmät konsernin liiketoiminnan tuottoihin vaikuttavat ulkoiset tekijät ovat toimintaympäristön ja sääntely-ympäristön muutokset ja globaalin sekä erityisesti Suomen talouden tilan kehittyminen.

Varainhoito- ja Energia-liiketoimintasegmenttien tulokseen vaikuttaa hallinnoitavien varojen kehitys, joka on muun muassa riippuvainen pääomarahastojen hankkeiden etenemisestä ja pääomamarkkinoiden kehityksestä. Tulosehitykseen vaikuttaa myös sijoitustoiminnan menestykseen sidottujen tuottosidonnaisten palkkiotuottojen toteutuminen. Energia -segmentin osalta tulokseen vaikuttaa myös omien energiahankesijoitusten onnistuminen.

Rahoitus-segmentin, eli Garantian harjoittama takausvakuutusliiketoiminta ja sijoitustoiminta vaikuttavat keskeisesti koko Taaleri-konsernin liiketoiminnan tuottoihin.

Tasesijoitukset-segmentin tuotot muodostuvat sijoitusten arvomuutoksesta ja sijoitusten myyntien yhteydessä saatavista myyntivoitoista/-tappioista. Tasesijoitukset -segmentin tuotot ja tulos saattavat täten vaihdella merkittävästi katsauskausien välillä.

Pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet

Taalerin pitkän aikavälin liikevoittotavoite on vähintään 20 prosenttia liikevaihdosta, tavoite oman pääoman tuotolle pitkällä aikavälillä vähintään 15 prosenttia ja omavaraisuusasteelle vähintään 30 prosenttia.

Yhtiö pyrkii kasvattamaan jaettavan osingon määrää ja jakamaan vuosittain kilpailukykyisen osingon huomioiden yhtiön taloudellinen tilanne ja rahoitustilanne sekä Finanssivalvonnan vakavaraisuusvaatimukset huomioiden.

HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että vuodelta 2018 maksetaan osinkoa 0,30 euroa/osake yhteensä 8 505 186,00 euroa. Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat olivat 60 954 918,41 euroa, josta tilikauden voitto oli 11 591 097,91 euroa. Osinko maksetaan yhdessä erässä.

Osinko maksetaan osakkeenomistajalle, joka on osingonmaksun täsmäytyspäivänä 22.3.2019 merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallitus esittää, että osinko maksetaan 29.3.2019.

Toimintakertomus ja Tilinpäätös 2018 ovat saatavilla yhtiön verkkosivuilla www.taaleri.com viimeistään 28.2.2019.

Helsinki, 14.2.2019

Taaleri Oyj
Hallitus

Lisätietoja:

Toimitusjohtaja Juhani Elomaa, puh. 040 778 9020
Talousjohtaja Minna Smedsten, puh. 040 700 1738
Viestintäjohtaja Sophie Jolly, puh. 040 828 7317, investors@taaleri.com

Videokonferenssi ja lyhyt haastattelu

Videokonferenssia sekä esitysaineistoa voi seurata klo 13:00 alkaen internetissä osoitteessa <https://www.taaleri.com/fi/investor-relations/raportit-ja-esitykset>. Tilaisuus tallennetaan ja löytyy kotisivuilta.

Taloudellinen informaatio

Varsinainen yhtiökokous on suunniteltu pidettäväksi keskiviikkona 20.3.2019 Helsingissä. Taaleri Oyj julkaisee puolivuosisikatsauksen tammi-kesäkuulta 15.8.2019 noin klo 8.30.

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

KONSERNI	7-12/2018	7-12/2017	1-12/2018	1-12/2017
Liikevaihto, 1 000 euroa	37 292	42 267	72 513	80 989
Liikevoitto (-tappio), 1 000 euroa	11 518	12 008	23 895	27 611
- osuus liikevaihdosta %	30,9 %	28,4 %	33,0 %	34,1 %
Katsauskauden voitto, 1 000 euroa	12 241	9 253	21 637	21 787
- osuus liikevaihdosta %	32,8 %	21,9 %	29,8 %	26,9 %
Laimentamaton tulos/osake, euroa	0,44	0,32	0,76	0,76
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, euroa	0,44	0,32	0,76	0,76
Oman pääoman tuotto -% (ROE) ¹⁾	21,1 %	18,2 %	18,9 %	21,8 %
Oman pääoman tuotto -% käyvin arvoin (ROE) ¹⁾	19,5 %	16,6 %	17,8 %	19,1 %
Koko pääoman tuotto % (ROA) ¹⁾	10,5 %	8,4 %	9,3 %	9,8 %
Kulu/tuotto -suhde	68,9 %	71,8 %	67,0 %	66,2 %
Hinta/voitto (P/E) ¹⁾	8,0	16,1	9,3	13,7
Kokoaikainen henkilöstömäärä, keskimäärin	187	175	183	175

1) Annualisoitu.

KONSERNI	7-12/2018	7-12/2017	1-12/2018	1-12/2017
Omavaraisuusaste -%	51,4 %	46,3 %	51,4 %	46,3 %
Nettovelkaantumisaste -%	24,3 %	7,7 %	24,3 %	7,7 %
Oma pääoma/osake, euro	4,26	3,73	4,26	3,73
Osinko/osake, euro ¹⁾	-	-	0,30	0,26
Osinko/tulos, % ¹⁾	-	-	39,3 %	34,3 %
Efektiivinen osinkotuotto prosentteina ¹⁾	-	-	4,2 %	2,5 %
Lainasaamiset, 1 000 euroa	9 379	6 598	9 379	6 598
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde, %	186,0 %	251,2 %	186,0 %	251,2 %
Rahoitussektorin vakavaraisuussuhde, %	24,9 %	22,5 %	24,9 %	22,5 %
Osakkeiden lkm tilikauden lopussa ²⁾	28 305 620	28 305 620	28 305 620	28 305 620
Osakkeiden keskim. lkm (tod/tod) ²⁾	28 305 620	28 305 620	28 305 620	28 305 620
Osakkeen keskimääräinen kurssi, euro	9,24	10,36	9,69	9,30
- kauden ylin, euro	10,60	11,50	11,80	11,50
- kauden alin, euro	7,08	9,25	7,08	7,78
- kauden päätöskurssi, euro	7,10	10,35	7,10	10,35
Osakekannan markkina-arvo, 1000 euroa ²⁾	200 970	292 963	200 970	292 963
Osakevaihto, 1000 kpl	1 360	1 183	2 247	2 487
Osakevaihto, %	5 %	4 %	8 %	9 %

1) Hallituksen ehdotus 2018 0,30 euroa osinkoa/osake.

2) Hankitut omat osakkeet vähennettynä.

VAKUUTUSTOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Takausvakuutusliiketoiminta koostuu kokonaisuudessaan Vakuutusosakeyhtiö Garantian liiketoiminnasta. Vakuutusosakeyhtiö Garantia on yhdistetty konserniin 1.4.2015 alkaen.

1 000 euroa	7-12/2018	7-12/2017	1-12/2018	1-12/2017
Vakuutustoiminnan nettotuotot	7 235	4 535	13 021	9 818
josta vakuutusmaksutuotot, netto	6 790	5 260	12 277	10 638
josta vakuutuskorvaukset, netto	445	-724	744	-820
Muut tuotot	202	3	202	3
Sijoitustoiminnan nettotuotot	-1 126	5 515	-734	11 930
Liikekulut	-3 768	-4 064	-7 540	-7 849
Liikevoitto ennen arvostuksia	2 543	5 989	4 949	13 902
Sijoitusten käyvän arvon muutos	-1 128	-1 350	-1 690	-3 604
Tulos käyvin arvoin ennen veroja	1 415	4 640	3 259	10 298
Yhdistetty kulusuhde, %	29,8 %	68,4 %	34,9 %	60,3 %
Vahinkosuhte, %	-4,9 %	16,4 %	-4,2 %	10,1 %
Liikekulusuhde, %	34,7 %	51,9 %	39,1 %	50,1 %
Sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoin, %	-1,6 %	3,2 %	-1,7 %	6,6 %
Solvenssisuhde (S2), % ¹⁾	390,7 %	393,6 %	390,7 %	393,6 %
Solvenssisuhde (S2) pääomavaatimuksen korotuksella, % ¹⁾	233,4 %	237,6 %	233,4 %	237,6 %
Takausvakuutuskanta, mrd. euroa	1,67	1,49	1,67	1,49
Henkilöstön määrä keskimäärin tilikaudella	26	24	26	25

1) Solvenssi II - vakavaraisuusluvut eivät kuulu 1.1.2016 voimaan tulleen VYL:n mukaan lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin, eivätkä ne ole tilintarkastettu.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERIAATTEET

Laimentamaton tulos/osake, EUR	$\frac{\text{Katsauskauden voitto (emoyhtiön osakkeenomistajille laskettu osuus)}}{\text{Osakkeiden keskim. lkm (ilman yhtiön omistamia omia osakkeita) ennen laimennusvaikutusta}}$
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR	$\frac{\text{Katsauskauden voitto (emoyhtiön osakkeenomistajille laskettu osuus)}}{\text{Osakkeiden keskim. lkm (ilman yhtiön omistamia omia osakkeita) laimennusvaikutuksen jälkeen}}$
Vaihtoehtoiset tunnusluvut	
Vaihtoehtoisia tunnuslukuja esitetään kuvaamaan liiketoiminnan taloudellista kehitystä ja parantamaan vertailukelpoisuutta eri raportointikausien välillä. Niiden ei tule kuitenkaan katsoa korvaavan IFRS-standardien mukaisia tunnuslukuja.	
Oman pääoman tuotto (ROE), %	$\frac{\text{Tilikauden tulos} \times 100}{\text{Oma pääoma (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$
Oman pääoman tuotto käyvin arvoin (ROE), %	$\frac{\text{Tilikauden laaja tulos} \times 100}{\text{oma pääoma (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$
Koko pääoman tuotto (ROA), %	$\frac{\text{Tilikauden tulos} \times 100}{\text{keskimääräinen taseen loppusumma (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$
Kulu/tuotto -suhde -%	$\frac{\text{palkkiokulut} + \text{korkokulut} + \text{hallintokulut} + \text{poistot} + \text{liiketoiminnan muut kulut}}{\text{liikevaihto} + \text{osuus osakkuusyritysten tuloksista}}$
Hinta / Voitto (P/E)	$\frac{\text{Pörssikurssi tilikauden lopussa}}{\text{Voitto / osake}}$
Omavaraisuusaste, %	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä} \times 100}{\text{Taseen loppusumma}}$
Nettovelkaantumisaste -%	$\frac{(\text{Korolliset velat} - \text{rahamarkkinasijoitukset}) \times 100}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$
Oma pääoma/osake, EUR	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden lukumäärä tilinpäätöspäivänä} - \text{hankitut omat osakkeet}}$
Osinko/osake, euro	$\frac{\text{Tilikauden osingonjako} \times 100}{\text{Osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osinko/tulos, %	$\frac{\text{Osinko/osake} \times 100}{\text{Laimentamaton tulos/osake}}$
Efekttiivinen osinkotuotto prosentteina	$\frac{\text{Osinko/osake} \times 100}{\text{Tilikauden osakkeen päätöskurssi}}$
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde	$\frac{\text{Ryhmittymän omat varat}}{\text{Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä}}$
Omat varat suhteessa riskipainotettuihin eriin	$\frac{\text{Omat varat yhteensä (TC)}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä (Kokonaisriski)}}$
Ydinpääoma suhteessa riskipainotettuihin eriin	$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä (Kokonaisriski)}}$
Osakekannan markkina-arvo	Tilikauden lopun osakkeiden määrä ilman yhtiön omistamia omia osakkeita, kerrottuna osakkeen pörssikurssilla tilikauden lopussa.
Osakevaihto, %	$\frac{\text{Osakkeiden vaihtomäärä tilikauden aikana} \times 100}{\text{Osakkeiden laimentamaton keskimääräinen lukumäärä}}$

VAKUUTUSTOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Yhdistetty kulusuhde, %	Vahinkosuuhde + Liikekulusuhde
Vahinkosuuhde, %	$\frac{(\text{Vakuutuskorvaukset, netto} + \text{korvaustoimintaan kohdistettu osuus liikekuluista}) \times 100}{\text{Vakuutusmaksutuotot}}$ <p>Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.</p>
Liikekulusuhde, %	$\frac{(\text{Liikekulut} - \text{osuus konsernin yleis- ja rahoituskuluista} + \text{korvaustoimintaan kohdistettu osuus liikekuluista}) \times 100}{\text{Vakuutusmaksutuotot}}$ <p>Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.</p>
Solvenssisuhde (S2), %	$\frac{\text{Oma perusvarallisuus} \times 100}{\text{Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)}}$

KONSERNIN TULOSLASKELMA

1 000 euroa	Liite	7-12/2018	7-12/2017	1-12/2018	1-12/2017
Palkkiotuotot	2	20 031	28 547	45 631	53 015
Vakuutustoiminnan nettotuotot	3	6 109	10 050	12 287	21 748
Takausvakuutustoiminnan nettotuotot		7 235	4 535	13 021	9 818
Sijoitustoiminnan nettotuotot		-1 126	5 515	-734	11 930
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	4	-3 628	187	-2 814	534
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	5	14 176	-568	11 835	1 301
Korkotuotot	6	300	234	678	562
Liiketoiminnan muut tuotot	7	303	3 817	4 896	3 829
LIIKEVAIHTO		37 292	42 267	72 513	80 989
Palkkiokulut		-2 622	-3 852	-5 774	-6 391
Korkokulut		-1 479	-1 519	-2 943	-3 133
Hallintokulut					
Henkilöstökulut		-11 517	-16 886	-21 735	-29 304
Muut hallintokulut		-4 435	-3 713	-8 430	-7 079
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä		-573	-746	-1 181	-1 316
Liiketoiminnan muut kulut		-4 729	-3 921	-8 390	-6 738
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuun					
kirjatuista rahoitusvaroista	12	55	-	51	-
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		-475	378	-215	583
LIIKEVOITTO		11 518	12 008	23 895	27 611
Tuloverot		723	-2 755	-2 258	-5 824
TILIKAUDEN TULOS		12 241	9 253	21 637	21 787

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

	7-12/2018	7-12/2017	1-12/2018	1-12/2017
Tilikauden tulos	12 241	9 253	21 637	21 787
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi				
Muuntoerot	9	276	21	248
Käyvän arvon rahaston muutos käypään arvoon arvostamises	-1 128	-1 357	-1 690	-3 739
Verot	226	271	338	748
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi yhteensä	-894	-810	-1 330	-2 743
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
Käyvän arvon rahaston muutos käypään arvoon arvostamises	-30	-	-31	-
Verot	5	-	5	-
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi yhteensä	-25	-	-26	-
TILIKAUDEN LAAJA TULOS	11 322	8 443	20 281	19 044

Tilikauden tuloksen jakautuminen

Emoyhtiön omistajien osuus	12 510	9 081	21 626	21 447
Määräysvallattomien osuus	-269	172	12	341
Yhteensä	12 241	9 253	21 637	21 787

Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen

Emoyhtiön omistajien osuus	11 592	8 271	20 269	18 703
Määräysvallattomien osuus	-269	172	12	341
Yhteensä	11 322	8 443	20 281	19 044

Emoyrityksen omistajille kuuluvasta voitosta laskettu

	7-12/2018	7-12/2017	1-12/2018	1-12/2017
Laimentamaton osakekohtainen tulos, kauden voitto	0,44	0,32	0,76	0,76
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, kauden voitto	0,44	0,32	0,76	0,76

Liikevaihtoon sisältyvät tuotot on esitetty bruttona, paitsi arvopaperi- ja valuuttakaupan tuotot, jotka esitetään nettona oikeamman kuvan antamiseksi.

KONSERNIN TASE

Vastaavaa, 1 000 euroa	Liite	31.12.2018	31.12.2017
Saamiset luottolaitoksilta	8, 9	26 133	34 567
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	8, 9	9 379	6 598
Osakkeet ja osuudet	8, 9	12 424	25 883
Myytävänä olevaksi luokitellut omaisuuserät	10	12 007	-
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	8, 9, 16	6 140	7 606
Vakuutustoiminnan varat	8, 9	133 634	135 586
Vakuutustoiminnan saamiset		1 802	3 268
Sijoitusomaisuus		131 832	132 318
Aineettomat hyödykkeet		6 575	2 205
Liikearvo		5 097	627
Muut aineettomat hyödykkeet		1 479	1 577
Aineelliset hyödykkeet	11	692	361
Muut varat		6 540	10 081
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot		22 163	5 322
Laskennalliset verosaamiset		2 322	1 113
		238 009	229 322

Vastattavaa, 1 000 euroa	Liite	31.12.2018	31.12.2017
VIERAS PÄÄOMA		115 628	123 238
Velat luottolaitoksille	8, 9	6 996	7 982
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	8, 9, 13	54 815	54 758
Vakuutustoiminnan velat		23 293	20 336
Muut velat		2 882	2 131
Siirtovelat ja saadut ennakot		12 999	22 143
Laskennalliset verovelat		14 643	15 887
OMA PÄÄOMA	14	122 381	106 084
Osakepääoma		125	125
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		35 814	35 814
Käyvän arvon rahasto		-2 414	-4 280
Muuntoero		21	-
Edellisten tilikausien voitto(tappio)		65 547	52 594
Tilikauden tulos/emoyhtiön omistajien osuus		21 626	21 447
Määräysvallattomien omistajien osuus pääomista		1 662	384
		238 009	229 322

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

1 000 euroa	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liiketoiminnan rahavirta:		
Liikevoitto (tappio)	23 895	27 611
Suunnitelman mukaiset poistot	1 181	1 316
Muut oikaisut		
Sijoitusten käyvän arvon muutokset		
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	-813	-76
- Käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	1 522	-2 984
Muut oikaisut	490	-297
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	26 275	25 569
Käyttö pääoman muutos		
Lainasaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-2 830	304
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys(-)/vähennys(+)	-12 879	-6 149
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys(+)/vähennys(-)	-1 589	12 780
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	8 977	32 505
Maksetut välittömät verot (-)	-3 890	-3 711
Liiketoiminnan rahavirta (A)	5 087	28 794
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-1 376	-870
Investoinnit tytä- ja osakkuusyrityksiin hankintahetken rahavaroilla vähennettynä	-9 918	-3 215
Investoinnit muihin sijoituksiin	5 235	-27 426
Investointien rahavirta (B)	-6 059	-31 511
Rahoituksen rahavirta:		
Synteettisten optioiden muutos	1 279	-472
Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutetut liiketoimet	23	24
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-10 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys(+)/vähennys(-)	-1 000	-1 000
Maksetut osingot ja muu voitonjako		
Emoyhtiön osakkeenomistajille	-7 359	-6 202
Määräysvallattomille osakkeenomistajille	-404	-215
Rahoituksen rahavirta (C)	-7 461	-17 864
Rahavarojen lisäys/vähennys (A+B+C)	-8 434	-20 581
Rahavarat tilikauden alussa	34 567	55 148
Rahavarat tilikauden lopussa	26 133	34 567
Rahavarojen erotus	-8 434	-20 581

KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

	Osakepääoma	Käyvän arvon rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
2018, 1 000 eur								
31.12.2017	125	-4 280	35 814	-	74 041	105 700	384	106 084
IFRS 9 -siirtymän vaikutus 1.1.2018	-	3 244	-	-	-3 301	-57	-	-57
IFRS 2 -muutosten vaikutus 1.1.2018	-	-	-	-	783	783	-	783
1.1.2018	125	-1 036	35 814	-	71 523	106 426	384	106 809
Tilikauden laaja tulos		-1 378		21	21 626	20 269	12	20 281
Kauden tulos					21 626	21 626	12	21 637
Muut laajan tuloksen erät		-1 378		21		-1 356		-1 356
Oman pääoman maksulliset lisäykset								
Voitonjako					-7 359	-7 359	-404	-7 764
Osinko 0,26 eur/osake					-7 359	-7 359		-7 359
Alakonsernin voitonjako							-404	-404
Omien osakkeiden hankinta								
Omana pääomana suoritettavat osakeperusteiset maksut					1 279	1 279		1 279
Määräysvallattomille omistajille myydyt osuudet ¹⁾					397	397	1 647	2 044
Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneet liiketoimet ¹⁾					-291	-291	-8	-300
Muut							32	32
31.12.2018	125	-2 414	35 814	21	87 173	120 720	1 662	122 381

	Osakepääoma	Myytävikissä olevat	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
2017, 1 000 eur								
1.1.2017	125	-1 288	35 814	-248	59 093	93 496	354	93 850
Tilikauden laaja tulos		-2 991		248	21 447	18 703	341	19 044
Kauden tulos					21 447	21 447	341	21 787
Muut laajan tuloksen erät		-2 991		248		-2 743		-2 743
Voitonjako					-6 227	-6 227	-215	-6 442
Osinko 0,22 eur/osake					-6 227	-6 227		-6 227
Alakonsernin voitonjako							-215	-215
Omien osakkeiden hankinta								
Omana pääomana suoritettavat osakeperusteiset maksut					-472	-472		-472
Määräysvallattomille omistajille myydyt osuudet ¹⁾					147	147	-103	44
Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneet liiketoimet ¹⁾					53	53	7	60
31.12.2017	125	-4 280	35 814	-	74 041	105 700	384	106 084

1) Ks. liite 15.

SEGMENTTITIEDOT - TULOS

1.1.-31.12.2018, 1 000 euroa	Jatkuvat toiminnot				YHTEENSÄ
	VARAINHOITO	RAHOITUS	ENERGIA	TASESIJOITUKSET	
Jatkuvat tuotot	35 818	13 223	2 280	706	52 028
Tuottopalkkiot	8 102	-	-	-	8 102
Sijoitustoiminta	4 821	-734	-	8 081	12 168
Liikevaihto	48 742	12 489	2 280	8 787	72 298
Palkkiokulut	-5 517	-128	-20	-110	-5 774
Korkokulut	-43	-	-	-2 900	-2 943
Henkilöstökulut ¹⁾	-13 600	-3 072	-2 056	-3 008	-21 735
Suorat kulut	-9 659	-1 761	-1 943	-3 458	-16 820
Poistot ja arvonalentumiset	-984	-89	-27	-80	-1 181
Arvonalentumiset luotoista	-	19	-	32	51
Liikevoitto ennen yleiskustannuksia	18 938	7 459	-1 765	-736	23 895
Yleiskustannukset ¹⁾	-2 111	-348	-317	2 776	-
Rahoituskulujen kohdistus	-	-2 163	-247	2 410	-
Liikevoitto ennen arvostuksia	16 828	4 949	-2 330	4 449	23 895
Sijoitusten käyvän arvon muutos	-31	-1 690	-	-	-1 721
Tulos ennen veroja ja vähemmistöä	16 796	3 259	-2 330	4 449	22 174

1.1.-31.12.2017, 1 000 euroa	Jatkuvat toiminnot				YHTEENSÄ
	VARAINHOITO	RAHOITUS	ENERGIA	TASESIJOITUKSET	
Jatkuvat tuotot	35 733	9 818	1 786	1 610	48 947
Tuottopalkkiot	15 806	-	-	-	15 806
Sijoitustoiminta	3 064	11 933	-	1 822	16 820
Liikevaihto	54 603	21 751	1 786	3 432	81 572
Palkkiokulut	-6 190	-55	-97	-50	-6 391
Korkokulut	-46	-	-	-3 087	-3 133
Henkilöstökulut ¹⁾	-18 726	-4 208	-1 920	-4 449	-29 304
Suorat kulut	-8 809	-1 367	-837	-2 805	-13 818
Poistot ja arvonalentumiset	-1 163	-91	-23	-39	-1 316
Arvonalentumiset luotoista	-	-	-	-	-
Liikevoitto ennen yleiskustannuksia	19 670	16 030	-1 091	-6 997	27 611
Yleiskustannukset ¹⁾	-3 024	-549	-454	4 027	-
Rahoituskulujen kohdistus	-	-1 580	-	1 580	-
Liikevoitto ennen arvostuksia	16 646	13 902	-1 545	-1 391	27 611
Sijoitusten käyvän arvon muutos	13	-3 604	-	-149	-3 739
Tulos ennen veroja ja vähemmistöä	16 659	10 298	-1 545	-1 539	23 872

1) Segmenttiraportoinnissa on 1.1.2018 alkaen esitetty aiemmin yleiskustannusrivillä esitettyjä henkilöstöoptioiden arvonmuutoksia, segmenttien henkilöstökuluissa. Vertailutietoja on oikaistu vastaamaan muutettua kulujen esittämistapaa.

Täsmäytyslaskelmat

Liikevaihdon täsmäytys	2018	2017
Segmenttien yhteenlaskettu liikevaihto	72 298	81 572
Osakkuusyhtiöiden tulos kohdistettu segmenttien liikevaihtoon	215	-583
Konsernin liikevaihto	72 513	80 989

Tuloksen täsmäytys	2018	2017
Segmenttien yhteenlaskettu tulos ennen veroja ja vähemmistöä	22 174	23 872
Sijoitusten käyvän arvon muutos	1 721	3 739
Konsernin liikevoitto	23 895	27 611

TILINPÄÄTÖSTIEDOTTEEN LIITETIEDOT 31.12.2018

1	Laatimisperiaatteet	35
2	Palkkiotuotot	44
3	Vakuustoitominnan nettotuotot	44
4	Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	45
5	Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	45
6	Korkotuotot	45
7	Liiketoiminnan muut tuotot	45
8	Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu	46
9	Käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit	47
10	Myytävänä olevaksi luokitellut omaisuuserät	48
11	Aineelliset hyödykkeet	48
12	Odotettavissa olevat luottotappiot	49
13	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	49
14	Oma pääoma	49
15	Sijoitukset tytäryrityksiin	50
16	Sijoitukset osakkuusyhtiöihin	51
17	Ehdolliset velat ja vastuusitoumukset	51
18	Muut vuokrasopimukset	51
19	Lähipiiritapahtumat	52

1. LAATIMISPERIAATTEET

Tilinpäätöstiedote 1.1. – 31.12.2018 on laadittu IAS 34 -standardin ja konsernin 2017 tilinpäätöksessä esitettyjen laatimisperiaatteiden mukaan, lukuun ottamatta jäljempänä kuvattujen laatimisperiaatteiden muutoksia.

Tiedotteen luvut perustuvat vuoden 2018 tilintarkastettuun tilinpäätökseen. Tilintarkastuskertomus on annettu 14.2.2019. Kaikki tiedotteen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tilinpäätöstiedote on julkaistu suomen ja englannin kielellä. Suomenkielinen tiedote on virallinen, jota käytetään, mikäli havaitaan ristiriitaisuutta kieliversioiden välillä.

SOVELLETUT UUDET JA UUDISTETUT STANDARDIT

Konserni on soveltanut 1.1.2018 alkaen seuraavia uusia ja uudistettuja standardeja ja tulkintoja joilla on ollut vaikutusta tilinpäätökseen:

- IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit*, joka on korvannut IAS 39 *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* – standardia. Uuden standardin vaikutuksista on kerrottu tarkemmin alla.
- IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista*, joka on korvannut IAS 18:n *Tuotot* ja IAS 11:n *Pitkäaikaishankkeet* sekä niihin liittyvät tulkinnat. Uuden standardin vaikutuksista on kerrottu tarkemmin alla.
- IFRS 2 *Osakeperusteiset maksut* –standardiin 1.1.2018 voimaan tulleet muutokset. Uuden standardin vaikutuksista on kerrottu tarkemmin alla.
- IFRS -standardeihin tehdyt parannukset. Vuosittain tehdyt parannukset standardeihin kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta niillä ei ole ollut olennaista vaikutusta konsernitiilinpäätökseen.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit

1.1.2018 konsernissa on siirrytty soveltamaan IFRS 9 Rahoitusinstrumentit standardia, joka käsittelee rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua, arvostamista ja kirjaamista. Standardi vaikuttaa konsernin rahoitusinstrumenttien luokitteluun ja arvostamiseen, sekä arvonalentumisiin. Konserni ei sovelta suojauslaskentaa. Seuraavaksi esitetään standardin keskeiset vaikutukset konsernissa, rahoitusinstrumenttien muuntolaskelma per 1.1.2018, sekä rahoitusinstrumentteja koskevat laatimisperiaatteet 1.1.2018 alkaen. Taaleri ei oikaise vertailutietoja ja niitä koskevat laatimisperiaatteet on esitetty tilinpäätöksessä 2017.

Keskeiset vaikutukset konsernissa - luokittelu ja arvostus

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulovaikutteisesti kirjattaviin, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin ja jaksotettuun hankintamenoon kirjattaviin. Luokittelua varten rahoitusvarat ryhmitellään velkainstrumentteihin, oman pääoman ehtoihin instrumentteihin sekä johdannaisiin. Taaleri on uudelleenluokitellut rahoitusvarat perustuen kyseiseen ryhmittelyyn ja velkainstrumenttien osalta lisäksi liiketoimintamalliin ja instrumenttien rahavirtaominaisuuksiin perustuen. Muutokset on esitetty alla olevassa taulukossa.

Rahoitusvelkojen luokittelu ja arvostaminen eivät muuttuneet IFRS 9 myötä.

Rahoitusvarojen ja velkojen muuntotaulukko 1.1.2018, ilman odotettavissa olevien luottotappioiden vaikutusta

Rahoitusvarat 1.1.2018, 1 000 euroa	IFRS 9 luokittelu					
IAS 39 luokittelu	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muihin laajan tuloksen eriin	Käypään arvoon muihin laajan tuloksen eriin (ei kierrätystä)	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	YHTEENSÄ	Viite
Lainat ja saamiset	52 020	-	-	564	52 583	
Saamiset luottolaitoksilta	34 567				34 567	1)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	5 634			564	6 198	2)
Muut rahoitusvarat	11 819				11 819	1)
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	-	20 470	20 470	
Osakkeet ja osuudet				20 470	20 470	3)
Myytävisissä olevat	-	67 735	390	70 006	138 132	
Osakkeet ja osuudet			390	5 023	5 413	4)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä				400	400	5)
Vakuutus toiminnan varat		67 735		64 583	132 318	6)
Yhteensä	52 020	67 735	390	91 040	211 185	
Odotettavissa oleva luottotappio	71	204				

Rahoitusvelat 1.1.2018, 1 000 euroa	IFRS 9 luokittelu				
IAS 39 luokittelu	Jaksotettu hankintameno		Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	YHTEENSÄ	
Muut velat	79 164		-	79 164	
Velat luottolaitoksille	7 982		-	7 982	1)
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	54 758		-	54 758	1)
Muut rahoitusvelat	16 424		-	16 424	1)
Yhteensä	79 164		-	79 164	

- 1) Saamiset luottolaitoksilta, muut rahoitusvarat sekä kaikki velat arvostetaan kuten aikaisemminkin, jaksotettuun hankintamenoon.
- 2) Aiemmin lainoihin ja saamisiin luokitellut saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä arvostetaan jatkossa kuten aikaisemmin jaksotettuun hankintamenoon. Sellaiset saamiset, joiden rahavirtaominaisuudet eivät vastaa perustyyppistä lainanantojärjestelyä, arvostetaan kuitenkin käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Taalerilla kyseiset saamiset koostuvat muun muassa pääomalainoista.
- 3) Aiemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut osakkeet ja osuudet arvostetaan jatkossakin käypään arvoon tulosvaikutteisesti.
- 4) Aiemmin myytävissä oleviin luokitellut osakkeet ja osuudet arvostetaan jatkossa käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Johto voi kuitenkin alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tehdä peruuttamattoman valinnan menettelystä, jonka mukaan käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin eikä niitä myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi. Taalerin ei-strategiset sijoitukset arvostetaan kyseisellä menettelyllä käypään arvoon laajan tuloksen kautta ilman kierrätystä.
- 5) Aiemmin myytävissä oleviin luokitellut saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä arvostetaan jatkossa käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Taalerilla kyseiset saamiset koostuvat muun muassa voitonjakolainoista.
- 6) Vakuutus toiminnan rahoitusvarat, jotka aiemmin luokiteltiin myytävissä oleviksi, arvostetaan jatkossa joko käypään arvoon laajan tuloksen kautta tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Velkainstrumentit, jotka läpäisevät rahavirtatestin arvostetaan käypään arvoon laajan tuloksen kautta. Tähän ryhmään kuuluvat tavanomaiset joukkovelkakirjalainat. Oman pääoman ehtoiset instrumentit sekä velkainstrumentit, jotka eivät läpäise rahavirtatestiä arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Tähän ryhmään kuuluvat sijoitusrahastot, pääomarahastot ja hybridilainat.

Keskeiset vaikutukset konsernissa - arvonalennus

Arvonalentumisten osalta otettiin IFRS 9 myötä käyttöön odotettuihin luottotappioihin perustuva malli, joka korvaa IAS 39 mukaisen toteutuneisiin tappioihin perustuvan mallin. Arvonalennus kirjataan kaikista lainoista ja velkainstrumenteista, joita ei kirjata käypään arvoon tulosvaikutteisesti, sekä taseen ulkopuolisista vastuista.

Arvonalentumistestausta varten testattavat varat jaetaan kolmeen tasoon. Ensimmäisellä tasolla ovat instrumentit, joiden luottoriski ei ole lisääntynyt merkittävästi, toisella tasolla ovat instrumentit joiden luottoriski on lisääntynyt merkittävästi ja kolmannella tasolla ovat instrumentit joiden arvo on alentunut. Ensimmäisellä tasolla olevien instrumenttien osalta kirjataan vähennyserä joka vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita. Toisella ja kolmannella tasolla olevien instrumenttien osalta kirjataan vähennyserä määrään, joka vastaa koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia luottotappioita.

Suurin osa eristä, joiden osalta odotettavissa oleva luottotappio kirjataan, ovat Garantian sijoitussalkussa. Garantian sijoitussalkun velkainstrumenttien odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta perustuu yksilölliseen luottoriskin laskentamalliin (PDXLGDxEAD) 1, jossa hyödynnetään Garantian taloudellisen pääoman mallissa käytettävää luottoriskimallia. Konsernin muita velkainstrumentteja on määrällisesti hyvin vähän ja pääasiallisesti myös niiden osalta odotettavissa oleva luottotappio lasketaan vastaavan yksilöllisen luottoriskin laskentamallin mukaan. Odotettavissa oleva luottotappio kirjataan 12 kuukaudelle, kun luottoriski ei ole merkittävästi kasvanut, ja koko voimassaoloajalle kun luottoriski on kasvanut merkittävästi. Luottoriskin merkittävä lisääntyminen arvioidaan luottoluokituksen muutoksen perusteella; luottoluokituksen arvioidaan ottavan huomioon järkevän ja perusteltavissa olevan informaation tarvittavassa laajuudessa. Tämän lisäksi luottoriski arvioidaan kasvaneen merkittävästä, mikäli suoritus on yli 30 päivää myöhässä.

Arvioitujen luottotappioiden mallin käyttöönoton arvioidaan lisäävän ja aikaistavan luottotappiokirjauksia, mutta vaikutus ei odoteta olevan merkittävä. IFRS 9 muunnon yhteydessä kirjattiin vakuutustoiminnan rahoitusvaroista 204 tuhannen euron ja saamisista yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä 71 tuhannen euron odotettavissa olevat luottotappiot.

IFRS 9 – laatimisperiaatteet

Taalerin laatimisperiaatteiden luku 2.7 *Rahoitusvarat ja velat* on muuttunut 1.1.2018 alkaen alla olevan mukaiseksi, lukuun ottamatta *Arvostus käypään arvoon* –osiota. Lisäksi lukua 2.8 *Vakuutustoiminnan varat ja velat* on päivitetty vakuutustoiminnan sijoitusomaisuuden osalta ja lukua 2.18 *Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arviointiin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät* on päivitetty arvonalentumiseen liittyvä kappale. Alla esitetään muuttuneet laatimisperiaatteet.

2.7 RAHOITUSVARAT JA – VELAT

Varat ja velat esitetään likvidiysjärjestyksessä, joka Taaleri -konsernin kannalta johtaa luotettavampaan ja merkityksellisempään informaatioon kuin lyhyt- ja pitkäaikaisten erien erittely.

RAHOITUSVARAT

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin ja jaksotettuun hankintameno kirjattaviin. Luokittelua varten rahoitusvarat ryhmitellään velkainstrumentteihin, oman pääoman ehtoihin instrumentteihin sekä johdannaisiin.

¹ PD (probability of default) kuvaa vastapuolen todennäköisyyttä ajautua maksukyvyttömäksi seuraavan 12 kk:n aikana, LGD (loss given default) kuvaa taloudellisen tappion osuutta yhtiön maksukyvyttömyystilanteessa ja EAD (exposure at default) kuvaa vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä.

Velkainstrumenttien luokittelu riippuu Taalerin liiketoimintamallista rahoitusvarojen hallinnoinnissa sekä kyseisten rahoitusvarojen rahavirtojen ominaispiirteistä. Taaleri hallinnoi velkainstrumenttejaan pääasiallisesti kahden eri liiketoimintamallin mukaisesti. Vakuutusliiketoiminnan luonteen johdosta Garantian sijoitustoiminnan tavoite saavutetaan sekä keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja että myymällä rahoitusvaroja, jolloin kyseessä on Yhdistelmä – liiketoimintamalli. Tämän johdosta rahavirtatestin läpäisevät velkainstrumentit arvostetaan käypään arvoon laajan tuloksen kautta. Muiden paitsi vakuutusliiketoiminnan velkainstrumenttien osalta liiketoimintamalli on pääsääntöisesti velkainstrumenttien hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, jolloin rahavirtatestin läpäisseet velkainstrumentit arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun. Kyseinen arvio tehdään instrumenttikohtaisesti, jolloin arvostusperiaate määritellään instrumenttikohtaisesti. Sekä vakuutusliiketoiminnan sijoitustoiminnassa, että konsernin muussa sijoitustoiminnassa, velkainstrumentit jotka eivät läpäise rahavirtatestiä arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Käyvän arvon muutokset velkainstrumenteista, jotka arvostetaan käypään arvoon laajan tuloksen kautta, kirjataan käyvän arvon rahastoon. Korkotuotot, arvonalentumisvoitot ja –tappiot sekä valuuttakurssivoitot ja -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun velkainstrumentti kirjataan pois taseesta, siirretään käyvän arvon rahastoon kertynyt voitto tai tappio luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi vakuutustoiminnan sijoitustoiminnan nettotuottoihin, kun kyseessä on vakuutustoiminnan sijoitusvaroihin kuuluva erä.

Jaksotettuun hankintamenuun kirjattavien velkainstrumenttien kirjanpitoarvo sisältää odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän ja korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä korkotuottoihin. Myyntivoitot- ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat velkainstrumentit arvostetaan käypään arvoon ja mahdolliset käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Myös korkotuotot, rahastojen maksamat tuotot, valuuttakurssivoitot ja -tappiot sekä myyntivoitot ja –tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti.

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan kuinka rahoitusvaroja hallinnoidaan tietyn liiketoiminnallisen tavoitteen saavuttamiseksi. ”Pidettävä” – liiketoimintamallissa rahoitusvarojen hallussapidon tavoite on sopimukseen perustuvien rahavirtojen kerääminen, ”Yhdistelmä” – liiketoimintamallissa tavoite saavutetaan sekä keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja että myymällä rahoitusvaroja, ”Kaupankäynti” –liiketoimintamallissa tavoite saavutetaan käymällä aktiivista kauppaa rahoitusvaroilla. Liiketoimintamallia määrittäessä huomioidaan mm. miten rahoitusvarojen tuloksellisuutta arvioidaan, miten toiminnan riskejä hallitaan sekä kuinka usein ja paljon varoilla käydään kauppaa.

Rahavirtatestillä arvioidaan velkainstrumenttien rahavirtojen ominaispiirteitä. Mikäli sopimukseen perustuvat rahavirrat eivät muodostu yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksuista (perustyyppinen lainanantojärjestely), kyseinen instrumentti arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Jos rahavirrat ovat alttiita esimerkiksi osakehinnoille tai lainanottajan taloudelliseen tilanteeseen, kyseessä ei ole perustyyppinen lainanantojärjestely. Taalerilla tällaiset velkainstrumentit muodostuvat pääasiassa rahastosijoituksista, vaihtovelkakirjoista sekä voitontojako- ja pääomalainoista.

Sijoitukset oman pääoman ehtoihin instrumentteihin arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, jolloin käyvän arvon muutokset, osingot, korkotuotot, valuuttakurssivoitot ja –tappiot sekä myyntivoitot ja –tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Johto voi alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tehdä peruuttamattoman valinnan menettelystä, jonka mukaan käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin eikä niitä myöhemmin siirretä tulosvaikutteiseksi. Tällöin osinkotuotot kirjataan tulosvaikutteisesti, mutta käyvän arvon muutokset, valuuttakurssivoitot ja –tappiot sekä myyntivoitot ja tappiot kirjataan laajaan tulokseen. Taalerin ei-strategiset sijoitukset arvostetaan kyseisellä menetelmällä käypään arvoon laajan tuloksen kautta ilman kierrätystä. Taalerilla ei ole merkittävästi ei-strategisia sijoituksia.

Sijoitukset rahoitusvaroihin kirjataan alun perin käypään arvoon, johon lisätään transaktiomenot, paitsi jos kyseessä on käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvara, jolloin transaktiomeno kirjataan kuluksi. Rahoitusinstrumenttien osto- ja myyntisopimuksia kirjattaessa on käytetty kaupantekopäivää kirjaamisperusteena.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittävältä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Rahavarat, jotka konsernin taseessa vastaavat erää ”Saamiset luottolaitoksilta”, koostuvat vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja määräaikaistalletuksista.

RAHOITUSVELAT

Konsernin rahoitusvelat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviin tai jaksotettuun hankintamenoon arvostettaviin rahoitusvelkoihin. Konsernilla ei ole ollut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvelkoja tilikausina 2017 ja 2018.

Muut lainat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon johon lisätään transaktiomenot. Myöhemmin muut lainat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenoon. Muut velat kirjataan pois taseesta, kun niiden veloitteet on täytetty ja niiden voimassaolo on lakannut.

ARVONALENTUMINEN

Arvonalentumiset lasketaan odotettuihin luottotappioihin (”ECL”) perustuvan mallin mukaan, jolloin arvonalennus kirjataan kaikista lainoista ja velkainstrumenteista, joita ei kirjata käypään arvoon tulosvaikutteisesti, sekä taseen ulkopuolisista vastuista.

Arvonalentuminen lasketaan sopimuskohtaisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD), tappio-osuuden (LGD), vastuumäärän (EAD) ja maturiteetin (M) tulona: $ECL = PD * LGD * EAD * M(\min 1 \text{ tai } M)$.²

Arvonalentumistestausta varten testattavat varat jaetaan kolmeen tasoon. Ensimmäisellä tasolla on instrumentit joiden luottoriski ei ole lisääntynyt merkittävästi, toisella tasolla on instrumentit joiden luottoriski on lisääntynyt merkittävästi ja kolmannella tasolla on instrumentit joiden arvo on alentunut. Ensimmäisellä tasolla olevien instrumenttien osalta kirjataan vähennyserä, joka vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita. Toisella ja kolmannella tasolla olevien instrumenttien osalta kirjataan vähennyserä määrään, joka vastaa koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia luottotappioita. Taaleri arvioi jokaisena raportointipäivänä onko arvopaperin luottoriski lisääntynyt merkittävästi verrattuna arvopaperin hankintahetkeen, ja määrittää tämän pohjalta odotettavissa olevan luottotappion määrän.

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen arvioidaan luottoluokituksen muutoksen (tai odotettavissa olevan muutoksen³) perusteella; luottoluokituksen arvioidaan ottavan huomioon järkevän ja perusteltavissa olevan informaation tarvittavassa laajuudessa. Tämän lisäksi luottoriski arvioidaan kasvaneen merkittävästä, mikäli suoritus on yli 30 päivää myöhässä.

Luottoriskin arvioidaan lisääntyneen merkittävästi, kun vastapuolen luottoluokitus heikkenee seuraavasti:

- Investointitasolta eli AAA – (BBB-) -tasolta (BB-) -tasolle tai alle;
- BB+ - (BB-) -tasolta (B-) tasolle tai alle;
- B+ - (B-) -tasolta C -tasolle tai alle.

² PD (probability of default) kuvaa vastapuolen todennäköisyyttä ajautua maksukyvyttömäksi seuraavan 12 kk:n aikana, LGD (loss given default) kuvaa taloudellisen tappion osuutta yhtiön maksukyvyttömyystilanteessa, EAD (exposure at default) kuvaa vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä ja M (Maturity) kuvaa jäljellä olevaa juoksuaikaa vuosissa.

³ Mikäli juuri vastaanotetun informaation perusteella arvioidaan, että luottoluokitus ei raportointipäivänä heijasta kaikkea käytettävissä olevaa informaatiota (esim. luottoluokitusta ei ole ehditty päivittää), arvioidaan luottoriskin lisääntyminen arvion perusteella.

Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavien lainojen odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserä kirjataan lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi ja tuloslaskelman erään ”Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta rahoitusvaroista”. Käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostettavien velkainstrumenttien ja lainojen odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserä kirjataan vähentämään käyvän arvon rahastoa ja tuloslaskelman erään ”Vakuutustoiminnan nettotuotot, sijoitustoiminnan nettotuotot”, kun kyseessä on vakuutustoiminnan sijoitusvaroihin kuuluva erä.

2.8 VAKUUTUSTOIMINNAN VARAT JA VELAT (OTE)

Vakuutustoiminnan sijoitusomaisuus arvostetaan joko käypään arvoon laajan tuloksen kautta tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti, riippuen liiketoimintamallista rahoitusvarojen hallinnoinnissa sekä kyseisten rahoitusvarojen rahavirtojen ominaispiirteistä. Tarkemmat kirjausperiaatteet on esitelty kohdassa 2.7 Rahoitusvarat ja -velat.

2.18 JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT (OTE)

Rahoitusvarojen luokittelussa ja arvostuksessa vaaditaan johdon harkintaa, mm. kun arvioidaan onko jokin oman pääoman ehtoinen instrumentti strategien vai ei-strateginen, jonka perusteella instrumentti arvostetaan joko käypään arvoon tulosvaikutteisesti tai käypään arvoon laajan tuloksen kautta ilman kierrätystä. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittely vaatii johdon harkintaa, mm. arvonalentumismallien ja niiden parametrien arviointimenetelmien valinnoissa.

IFRS 15 Myyntituotot

IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* sovelletaan 1.1.2018 alkaen. Uusi standardi ei vaikuta Taalerin tuloutusperiaatteisiin. Myyntituotto kirjataan, kun asiakas saa määräysvallan tavaraan tai palveluun ja näin pystyy ohjaamaan sen käyttöä ja saamaan siitä koituvan hyödyn. IFRS 15 koskee konsernissa erilaisia palkkiotuottoja, mutta soveltamisen ulkopuolelle jää takausvakuutustuotot (joihin sovelletaan IFRS 4), sekä rahoitusinstrumentit (joihin sovelletaan IAS 39 / IFRS 9). Konsernissa ei ole sellaisia asiakassopimuksia, joissa tuloutusperiaatteet muuttuisivat uuden standardin voimaantulon myötä. Standardin vaatimat uudet liitetiedot esitetään tilinpäätöksessä.

IFRS 2 Osakeperusteiset maksut

Muutokset standardiin IFRS 2 *Osakeperusteiset maksut* otettiin käyttöön 1.1.2018 alkaen, ei-takautuvasti. Taalerilla kaikki osakeperusteiset palkkiot kirjataan 1.1.2018 alkaen myöntöhetken käyvän arvon mukaisesti omaan pääomaan, eikä kulu arvosteta markkina-arvoon ansaintajakson aikana. Palkkion maksun yhteydessä kirjataan palkkion todellinen kustannus oikaisemalla omaan pääomaan kirjattua määrää.

Muutetun standardin mukaan osakepalkkiojärjestelmiä käsitellään kokonaisuudessaan omana pääomana maksettavina järjestelyinä ja kulu jaksotetaan myönnettyjen brutto-osakkeiden mukaan vaikka työntekijä saa nettosuorituksen ja konserni suorittaa ennakonpidätyksen rahasuorituksena verottajalle. Konsernin verottajalle maksama ennakonpidätys kirjataan suoraan omaan pääomaan. IFRS 2 –muutosten käyttöönotto kasvatti Taalerin avaavan taseen 2018 omaa pääomaa 783 tuhannella eurolla. Käteisvaroina maksettavien liiketoimien arvostusperusteiden muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta kuluneen raportointikauden henkilöstömenoihin.

IFRS 2 – laatimisperiaatteet

Taalerin laatimisperiaatteiden luvun 2.12 Työsuhde-etuudet osio Johdon pitkän aikavälin palkitseminen on muuttunut 1.1.2018 alkaen alla olevan mukaiseksi.

2.12 TYÖSUHDE-ETUUDET

JOHDON PITKÄN AIKAVÄLIN PALKITSEMINEN

Kaikki Taaleri-konsernin kokoaikaisessa työsuhteessa olevat työntekijät Suomessa (pl. konsernin toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja senior advisorit, sekä Taaleri Kapitaali Oy:n, Taaleri Energia Oy:n, Taaleri Energia Operations Oy:n ClarkApps Oy:n työntekijät) kuuluvat Taaleri-konsernin Palkkiorahastoon (Taaleri Palkkiorahasto hr.). Konsernin vuosipalkkiosta osa siirretään palkkiorahastoon ennakoon määritettyjen kriteerien mukaisesti.

Konsernissa on käytössä henkilöstön pitkäaikaisia palkitsemisjärjestelmiä, jonka perusteella niihin kuuluvat henkilöt voivat saada Taaleri-osakkeina tai rahana selvitettävän palkkion ns. ansainta- ja sitouttamisjakson aikana suorittamastaan työsuorituksesta. Nämä palkitsemisohjelmat kirjataan suoritustavasta riippuen joko omana pääomana tai käteisvaroina maksettavina osakeperusteisina liiketoimina.

Omana pääomana maksettavat osakeperusteiset työsuhde-etuudet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä. Kuluksi kirjattava määrä jaksotetaan henkilöstökuluihin ja oman pääoman lisäykseksi oikeuden syntymisajanjakson kuluessa. Myös nettomääräisesti selvitettävissä järjestelyissä, joissa konsernilla on velvollisuus suorittaa ennakonpidätys maksettavasta palkkiosta, minkä vuoksi osa ansaitusta palkkiosta käytetään verojen maksuun, ansaittu palkkio käsitellään kokonaisuudessaan oman pääoman ehtoisena instrumenttina maksettavana etuutena huolimatta rahana maksettavasta vero-osuudesta.

Toteutettavien osakkeiden arvioitu lukumäärä tarkastetaan neljännesvuosittain. Alkuperäisiin arvioihin tehtävien tarkistusten mahdolliset vaikutukset kirjataan henkilöstökuluna tuloslaskelmaan, ja vastaava oikaisu tehdään omaan pääomaan.

Taseen alkusaldojen muuntolaskelma

Johtuen *IFRS 9 Rahoitusinstrumentit* –standardin käyttöönotosta ja muutoksista *IFRS 2 Osakeperusteiset maksut* –standardiin Taalerin taseen alkusaldot 1.1.2018 ovat muuttuneet. Muutokset on esitetty alla.

Taseen alkusaldojen muuntolaskelma 1.1.2018

KONSERNIN TASE

Vastaavaa, 1 000 euroa	1.1.2018	Muunnettu	Muutos	
		1.1.2018		
Saamiset luottolaitoksilta	34 567	34 567		
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	6 598	6 527	-71	1)
Osakkeet ja osuudet	25 883	25 883		
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	7 606	7 606		
Vakuutustoiminnan varat	135 586	135 586		
Vakuutustoiminnan saamiset	3 268	3 268		
Sijoitusomaisuus	132 318	132 318		
Aineettomat hyödykkeet	2 205	2 205		
Liikearvo	627	627		
Muut aineettomat hyödykkeet	1 577	1 577		
Aineelliset hyödykkeet	361	361		
Muut varat	10 081	10 081		
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	5 322	3 925	-1 397	2)
Laskennalliset verosaamiset	1 113	1 127	14	3)
	229 322	227 867	-1 454	

Vastattavaa, 1 000 euroa	1.1.2018	Muunnettu	Muutos	
		1.1.2018		
VIERAS PÄÄOMA	123 238	121 058	-2 180	
Velat luottolaitoksille	7 982	7 982		
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	54 758	54 758		
Vakuutustoiminnan velat	20 336	20 336		
Muut velat	2 131	2 131		
Siirtovelat ja saadut ennakot	22 143	19 951	-2 192	4)
Laskennalliset verovelat	15 887	15 899	12	5)
OMA PÄÄOMA	106 084	106 809	726	
Osakepääoma	125	125		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	35 814	35 814		
Käyvän arvon rahasto	-4 280	-1 036	3 244	6)
Edellisten tilikausien voitto(tappio)	52 594	50 076	-2 518	7)
Tilikauden tulos/emoyhtiön omistajien osuus	21 447	21 447		
Määräysvallattomien omistajien osuus pääomista	384	384		
	229 322	227 867	-1 454	

Kohdassa 1) kirjataan odotettavissa oleva luottotappio saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä, jotka pääasiassa IFRS 9 mukaan arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon.

Kohdassa 2) siirretään osakeperusteisiin maksuihin liittyvät siirtosaamiset omaan pääomaan edellisten tilikausien voittoihin.

Kohdassa 3) kirjataan odotettavissa olevasta luottotappiosta johtuva laskennallinen verosaaminen.

Kohdassa 4) siirretään osakeperusteisiin maksuihin liittyvät siirtovelat 2 180 tuhatta euroa omaan pääomaan edellisten tilikausien voittoihin ja 12 tuhatta euroa verovelkoja laskennallisiin verovelkoihin.

Kohdassa 5) siirretään 12 tuhatta euroa osakeperusteisiin maksuihin liittyviä verovelkoja laskennallisiin verovelkoihin.

Kohdassa 6) siirretään aiemmin käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostettujen ja IFRS 9 mukaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavien arvopapereiden kumulatiiviset käyvän arvon muutokset 3 244 tuhatta euroa käyvän arvon rahastosta ed. tilikausien voittoihin (kohta 7). Lisäksi ed. tilikausien voitoissa huomioidaan odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserä -57 tuhatta euroa (netto).

Kohdassa 7) siirretään osakeperusteisiin maksuihin liittyvät siirtosaamiset ja velat 783 tuhatta euroa (netto) omaan pääoman, kohdassa 6 mainittujen IFRS 9 muutoksien lisäksi.

2 PALKKIOTUOTOT

1.7.-31.12.2018, 1 000 euroa	VARAINHOITO	RAHOITUS	ENERGIA	TASESIJOI- TUKSET	YHTEENSÄ
Jatkuvat palkkiot	15 494	72	783	1 218	17 566
Tuottosidonnaiset palkkiot	2 465	-	-	-	2 465
Yhteensä	17 958	72	783	1 218	20 031

1.7.-31.12.2017, 1 000 euroa	VARAINHOITO	RAHOITUS	ENERGIA	TASESIJOI- TUKSET	YHTEENSÄ
Jatkuvat palkkiot	17 381	-	805	299	18 486
Tuottosidonnaiset palkkiot	10 061	-	-	-	10 061
Yhteensä	27 443	-	805	299	28 547

1.1.-31.12.2018, 1 000 euroa	VARAINHOITO	RAHOITUS	ENERGIA	TASESIJOI- TUKSET	YHTEENSÄ
Jatkuvat palkkiot	34 357	72	1 854	1 246	37 529
Tuottosidonnaiset palkkiot	8 102	-	-	-	8 102
Yhteensä	42 459	72	1 854	1 246	45 631

1.1.-31.12.2017, 1 000 euroa	VARAINHOITO	RAHOITUS	ENERGIA	TASESIJOI- TUKSET	YHTEENSÄ
Jatkuvat palkkiot	35 266	-	1 581	362	37 209
Tuottosidonnaiset palkkiot	15 806	-	-	-	15 806
Yhteensä	51 071	-	1 581	362	53 015

Kaikki kaupankäyntipalkkiot kirjataan 1.1.2018 alkaen palkkiotuottoihin, kun osa niistä aiemmin kirjattiin arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot -erään. Vertailutiedot on korjattu vastaavasti.

3 VAKUUTUSTOIMINNAN NETTOTUOTOT

1 000 euroa	1.7.- 31.12.2018	1.7.- 31.12.2017	1.1.- 31.12.2018	1.1.- 31.12.2017
Vakuutusmaksutuotot, netto				
Vakuutusmaksutulo	9 682	7 882	17 377	15 235
Jälleenvakuuttajien osuus	-513	-520	-1 035	-1 008
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-2 336	-2 102	-4 205	-3 669
Jälleenvakuuttajien osuus	-44	-	140	79
Yhteensä	6 790	5 260	12 277	10 638
Vakuutuskorvaukset, netto				
Maksetut korvaukset	487	-45	147	-105
Jälleenvakuuttajien osuus	-	-	241	21
Korvausvastuun muutos	-24	-1 697	1 170	-1 754
Jälleenvakuuttajien osuus	-18	1 019	-815	1 018
Yhteensä	445	-724	744	-820
Vakuutuksen sijoitustoiminnan nettotuotot				
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat (Myytävissä olevat rahoitusvarat)	1 335	5 515	2 670	11 930
-josta odotettavissa olevien luottotappioiden muutos	-65	-	-172	-
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	-2 461	-	-3 405	-
Yhteensä	-1 126	5 515	-734	11 930
Vakuutustoiminnan nettotuotot yhteensä	6 109	10 050	12 287	21 748

4 ARVOPAPERIKAUPAN JA VALUUTTATOIMINNAN NETTOTUOTOT

	1.7.- 31.12.2018	1.7.- 31.12.2017	1.1.- 31.12.2018	1.1.- 31.12.2017
Arvopaperikaupan nettotuotot, 1 000 euroa				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Rahoitusvarat, jotka on arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-3 746	-113	-3 125	146
Yhteensä	-3 746	-113	-3 125	146
	1.7.- 31.12.2018	1.7.- 31.12.2017	1.1.- 31.12.2018	1.1.- 31.12.2017
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot, 1 000 euroa				
Arvopaperikaupan nettotuotot lajeittain				
Osakkeista ja -osuuksista	-3 746	21	-3 125	146
Myyntivoitot ja -tappiot	-	-29	28	229
Käyvän arvon muutokset	-3 746	51	-3 153	-83
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-3 746	21	-3 125	146
Valuuttatoiminnan nettotuotot	119	165	311	388
Yhteensä	-3 628	187	-2 814	534

Kaikki kaupankäyntipalkkiot kirjataan 1.1.2018 alkaen palkkiotuottoihin, kun osa niistä aiemmin kirjattiin arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot -erään. Vertailutiedot on korjattu vastaavasti.

5 TUOTOT OMAN PÄÄOMAN EHTOISISTA SIOITUKSISTA

	1.7.- 31.12.2018	1.7.- 31.12.2017	1.1.- 31.12.2018	1.1.- 31.12.2017
1 000 euroa				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	358	-	358	-
Myyntivoitot ja -tappiot	358	-	358	-
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista				
Osinkotuotot	-	134	-	1 875
Myyntivoitot ja -tappiot	-	-	-	80
Myyntivoitot ja -tappiot	-	134	-	1 795
Osakkuusyrityksistä	13 818	-	13 717	128
Luokittelumuutos myytävänä olevaksi	8 662	-	8 662	-
Osinkotuotot	-	-	-	128
Myyntivoitot ja -tappiot	5 156	-	5 055	-
Konserniyrityksistä	-	-703	-2 240	-703
Arvon alentumiset	-	-	-2 240	-
Myyntivoitot ja -tappiot	-	-703	-	-703
Yhteensä	14 176	-568	11 835	1 301

6 KORKOTUOTOT

	1.7.- 31.12.2018	1.7.- 31.12.2017	1.1.- 31.12.2018	1.1.- 31.12.2017
1 000 euroa				
Korkotuotot muista lainoista ja saamisista				
Saamisista luottolaitoksilta	-	40	-	51
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	293	194	670	510
Muut korkotuotot	7	1	8	1
Yhteensä	300	234	678	562

Korkotuotot eivät sisällä tuottoja rahoitusvaroista, joiden arvo on alentunut.

7 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

	1.7.- 31.12.2018	1.7.- 31.12.2017	1.1.- 31.12.2018	1.1.- 31.12.2017
1 000 euroa				
Vuokratuotot	2	2	4	5
Hankkeiden myynnit	-	3 767	4 294	3 767
Muut tuotot	301	48	598	58
Yhteensä	303	3 817	4 896	3 829

8 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU

Rahoitusvarat ja -velat 31.12.2018, 1 000 euroa

Rahoitusvarat	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat		Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat		Yhteensä	Käypä arvo
		Oman pääoman ehtoiset ³⁾	Muut	Oman pääoman ehtoiset	Muut		
Saamiset luottolaitoksilta ¹⁾	26 133					26 133	26 133
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä ¹⁾	3 425				5 953	9 379	9 379
Osakkeet ja osuudet		478		5 580	6 367	12 424	12 424
Vakuustustoiminnan varat			80 014	39 475	12 342	131 832	131 832
Muut rahoitusvarat	10 537					10 537	
Rahoitusvarat yhteensä	40 095	478	80 014	45 055	24 663	190 305	
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä						6 140	
Muut kuin rahoitusvarat						41 564	
Varat yhteensä 31.12.2018						238 009	

Rahoitusvelat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille ¹⁾		6 996	6 996	6 996
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat ²⁾		54 815	54 815	56 941
Muut rahoitusvelat		13 991	13 991	
Rahoitusvelat yhteensä		75 802	75 802	
Muut kuin rahoitusvelat			39 826	
Velat yhteensä 31.12.2018			115 628	

1) Saamisten ja velkojen osalta on katsottu kirjanpitoarvon olevan paras arvio niiden käyvästä arvosta.

2) Yleiseen liikkeeseen laskettuihin velkakirjoihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenuon.

3) Konsernin ei-strategiset sijoitukset luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettaviksi. Tällöin osinkotuotot kirjataan tulosvaikutteisesti, mutta käyvän arvon muutokset, valuuttakurssivoitot ja –tappiot sekä myyntivoitot ja tappiot kirjataan laajaan tulokseen. Muihin laajan tuloksen eriin kirjattuja eriä ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteiseksi. Toimiva johto määrittelee instrumentikohtaisesti, mitkä instrumentit käsitellään ei-strategisina. Tähän ryhmään lukeutuu euromääräisesti pienet yhtiömiesspanokset pääomarahastoliiketoimintaan liittyviin kommandiittiyhtiöihin, sekä osakesijoitukset yhtiöihin joita ei katsota läheisesti liittyvän konsernin strategiaan. Ei-strategisten sijoitusten käypä arvo 31.12.2018 oli 478 tuhatta euroa, eikä mistään ei-strategisesta sijoituksesta ole kirjattu osinkotuottoja tilikaudella 2018. Tilikauden aikana ei-strategisia sijoituksia ei ole kirjattu taseesta pois.

Rahoitusvarat ja -velat 31.12.2017, 1 000 euroa

Rahoitusvarat	Lainat ja saamiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Myytäviksi olevat	Yhteensä	Käypä arvo
Saamiset luottolaitoksilta ¹⁾	34 567			34 567	34 567
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä ¹⁾	6 198		400	6 598	6 598
Osakkeet ja osuudet			20 470	25 883	25 883
Vakuustustoiminnan varat			132 318	132 318	132 318
Muut rahoitusvarat	11 819			11 819	
Rahoitusvarat yhteensä	52 583	20 470	138 132	211 185	
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä				7 606	
Muut kuin rahoitusinstrumentit				10 530	
Varat yhteensä 31.12.2017				229 322	

Rahoitusvelat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille ¹⁾		7 982	7 982	7 982
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat ²⁾		54 758	54 758	57 605
Muut rahoitusvelat		16 424	16 424	
Rahoitusvelat yhteensä		79 164	79 164	
Muut kuin rahoitusvelat			44 074	
Velat yhteensä 31.12.2017			123 238	

1) Saamisten ja velkojen osalta on katsottu kirjanpitoarvon olevan paras arvio niiden käyvästä arvosta.

2) Yleiseen liikkeeseen laskettuihin velkakirjoihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenuon.

9 KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT RAHOITUSINSTRUMENTIT

Varojen käyvät arvot 31.12.2018, 1 000 euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo
				yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta		26 133		26 133
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä		8 981	398	9 379
Osakkeet ja osuudet	6 403		6 022	12 424
Vakuutustoiminnan varat	127 290		4 542	131 832
Yhteensä	133 692	35 114	10 961	179 768

Velkojen käyvät arvot 31.12.2018, 1 000 euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo
				yhteensä
Velat luottolaitoksille		6 996		6 996
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		54 815		54 815
Yhteensä		61 811		61 811

Varojen käyvät arvot 31.12.2017, 1 000 euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo
				yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta		34 567		34 567
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä		6 198	400	6 598
Osakkeet ja osuudet	20 470		5 413	25 883
Vakuutustoiminnan varat	128 058		4 261	132 319
Yhteensä	148 527	40 764	10 074	199 366

Velkojen käyvät arvot 31.12.2017, 1 000 euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo
				yhteensä
Velat luottolaitoksille		7 982		7 982
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		57 605		57 605
Yhteensä		65 588		65 588

Hierarkiatasot

Taso 1: Käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla.

Taso 2: Käyvät arvot perustuvat muihin tietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle on todennettavissa joko suoraan (ts. hinnoista) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina). Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä Taaleri-konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvostusmalleja, joiden tiedot perustuvat merkittävilä osin todennettaviin markkinatietoihin.

Taso 3: Käyvät arvot perustuvat omaisuuserää tai velkaa koskeviin tietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon. Pääosin tason 3 omaisuuserät on arvostettu ulkopuoliselta taholta saatuun hintaan tai, ellei luotettavaa käypää arvoa ole saatavilla/määritettävissä, hankintahintaan.

Tasolle 3 luokitellut omaisuuserät

Tasolle 3 luokitellut omaisuuserät koostuvat noteeraamattomista pääomarahasto-osuuksista ja voitonjakolainoista, osakkeista sekä saamistodistuksista. Pääomarahasto-osuudet on arvostettu pääasiallisesti viimeisimpään hallinnointiyhtiöltä saatuun käypään arvoon. Noteeraamattomat osakkeet on arvostettu joko kassavirtapohjaista tuottoarvomenetelmää käyttäen tai mikäli on arvioitu, että käypää arvoa ei voida riittäväällä tarkkuudella määrittellä, hankintahintaan.

	1.1.- 31.12.2018	1.1.- 31.12.2017
Täsmäytyslaskelma tasolle 3 luokitelluista omaisuuseristä, 1 000 euroa		
Käypä arvo 1.1.	10 074	7 641
Ostot	4 380	3 652
Myynnit ja vähennykset	-1 269	-1 962
Käyvän arvon muutos - tuloslaskelma	-2 799	-3
Käyvän arvon muutos - laaja tuloslaskelma	-31	745
Osakkuusyhtiön tai tytäryhtiön muuttuminen sijoitukseksi	607	
Käypä arvo kauden lopussa	10 961	10 074

Raportointikauden lopussa hallussa olevista tasolle 3 luokitelluista varoista kaudella tulosvaikutteisesti kirjatut realisoitumattomat voitot ja tappiot yhteensä, 1 000 euroa

	1.1.- 31.12.2018	1.1.- 31.12.2017
Vakuutus toiminnan nettotuotot	229	-3
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-3 028	-
Yhteensä	-2 799	-3

10 MYYTÄVÄNÄ OLEVAKSI LUOKITELLUT OMAISUUSERÄT

	31.12.2018	31.12.2017
Myytäväänä olevaksi luokitellut omaisuuserät, 1 000 euroa		
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	12 007	-
Yhteensä	12 007	-

Taalerin osakkuusyhtiö Fellow Finance Oyj:n listautuessa First Northille lokakuussa 2018 Taaleri Oyj myi 813 262 yhtiön osaketta. Taalerin omistus laski näin ollen 25,9 prosenttiin 45,7 prosentista. Taaleri kirjasi kyseisestä myynnistä 5.156 tuhannen euron myyntivoiton. Annin jälkeen Taaleri Oyj:n hallitus päätti myydä loput Taaleri Oyj:n suorassa omistuksessa olevista osakkeista Fellow Finance Oyj:ssä ja omistus luokiteltiin myytävänä olevaksi omaisuuseräksi. Myynti odotetaan tapahtuvan vuoden 2019 aikana. Luokittelumuutoksen yhteydessä kirjattiin kertaluontoinen 8.662 tuhannen euron arvonnkorotus osakkeista. Fellow Finance on osa Tasesijoituksia.

11 AINEELLISET HYÖDYKKEET

1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Muut aineelliset hyödykkeet	692	361
Yhteensä	692	361

	1.1.- 31.12.2018	1.1.- 31.12.2017
Hankintameno 1.1.	1 962	1 888
Lisäykset	619	81
Vähennykset	-	8
Hankintameno kauden lopussa	2 581	1 962
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset kauden 1.1.	1 601	1 385
Katsauskauden poistot	288	216
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset kauden lopussa	1 888	1 601
Kirjanpitoarvo 1.1.	361	503
Kirjanpitoarvo 31.12.	692	361

12 ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT

1 000 euroa	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon laajan tuloksen kautta¹⁾	Yhteensä
ECL 1.1.2018	71	204	275
Hankinnasta johtuvat lisäykset	5	185	190
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-56	-58	-114
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset	-	44	44
Tulosvaikutus yhteensä	-51	172	121
Yrityskaupasta johtuvat lisäykset	19	-	19
ECL 31.12.2018	39	376	415

Kaikki ECL laskennassa olevat rahoitusvarat ovat tasolla 1, eli luottoriski ei ole lisääntynyt merkittävästi. Esitettävillä kausilla ei ole realisoitunut luottotappioita.

1) Odotettavissa olevat luottotappiot käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista velkapapereista kohdistuvat kokonaisuudessaan vakuustustoimintaan, joten odotettavissa oleva luottotappio kirjataan erään Vakuustustoiminnan nettotuottojen erään Sijoitustoiminnan nettotuotot. Ks. liite 3.

1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjatusta rahoitusvaroista	51	-
Tuloslaskelmaan kirjatut	51	-

13 YLEISEEN LIIKKEESEEN LASKETUT VELKAKIRJAT

1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat	54 815	54 758
Yhteensä	54 815	54 758

Taaleri Oyj on liikkeeseenlaskenut yhden joukkovelkakirjalainan vuonna 2016 ja kaksi vuonna 2014. Vuonna 2016 liikkeeseenlaskettu joukkovelkakirjalaina on listattu Nasdaq HEL Corporate Bonds -listalla ja vuonna 2014 liikkeeseenlasketut Nasdaq First North Bond Market Finland -markkinapaikalla. Laina 01/2014 määrältään 10 000 000 euroa erääntyi 4/2017.

Lisätietoa joukkovelkakirjalainaohjelmista ja liikkeelle lasketuista lainoista löytyy yrityksen verkkosivuilta: www.taaleri.com/fi/investor-relations/velkasijoittajat.

14 OMA PÄÄOMA

Osakepääoma

Yhtiön osakepääoma on 31.12.2018 125 000 euroa jakaantuen 28 350 620 osakkeeseen. Yhtiön osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Taaleri Oyj:n osakkeet ovat kaupankäynnin kohteena Nasdaq Helsinki Oy:n ylläpitämällä pörssilistalla. Osakkeiden kaupankäyntitunnus on "TAALA" ja ISIN-koodi FI4000062195. Emoyhtiöllä on hallussaan 45 000 kappaletta omia osakkeita. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti. Konsernissa on käytössä osakepohjaisia kannustinjärjestelmiä. Yhtiö ei ole laskenut liikkeelle vaihtovelkakirjalainoja tai muita kuin edellä mainittuja erityisiä oikeuksia.

15 SIIJOITUKSET TYTÄRYRITYKSIIN

Muutokset tytäryritysomistuksissa 2018

Taaleri Varainhoito Oy hankki 5.7.2018 sijoituspalveluyritys Evervest Oy:n koko osakekannan Finanssivalvonnan hankintaluvan jälkeen. Evervest on Suomen ensimmäinen robovarainhoitaja, jonka liikevaihto oli 78 tuhatta euroa vuonna 2017. Evervestin valmiina toimiva digitaalinen alusta laajentaa Taaleri Varainhoito Oy:n tarjoamaa palvelua asiakkaille ja alustan jatkokehittämisellä on selkeä strateginen asema varainhoitoalan muutoksessa. Kauppahinta 4 215 tuhatta euroa maksettiin rahana ja lisäosa kauppahinnasta määräytyy ns. earn out-mallin pohjalta. Tämän ehdollisen vastikkeen arvioitu vaihteluväli on nollasta 1,6 miljoonaan euroon.

Evervest Oy:n hankinta-ajankohdan varat olivat 152 tuhatta euroa, joista rahavarat olivat 86 tuhatta euroa, ja velat olivat 60 tuhatta euroa. Liikearvoa kirjattiin 4.122 tuhatta euroa ja se perustuu Evervest Oy:n henkilöstön osaamiseen.

Konserniin yhdistelty hankintahetken jälkeinen liikevaihto vuodelta 2018 oli 20 tuhatta euroa ja kauden tappio 20 tuhatta euroa. Koko vuoden 2018 liikevaihto oli 88 tuhatta euroa ja tilikauden tappio 428 tuhatta euroa. Evervest Oy on osa Varainhoito-segmenttiä ja liikearvo testataan segmenttitasolla vuosittain.

Vakuutusosakeyhtiö Garantia hankki 31.8.2018 Suomen Vuokravastuu Oy:n (SVV) koko osakekannan ja vuoden lopussa yhtiö fuusioitiin Vakuutusosakeyhtiö Garantiaan. Suomen Vuokravastuu Oy oli vuonna 2015 perustettu yhtiö, joka teki takaustuotteita kahdella brändillä: Takaamo ja Securent. Lisäksi SVV teki räätälöityjä ratkaisuja asiakkaiden tarpeisiin. Liiketoiminta täydentää Garantian olemassa olevia asumiseen liittyviä takauspalveluita ja luo kasvuskenaarion toteutuessa liiketoiminnalle uuden tukijalan. Garantian omistus mahdollistaa SVV:lle riittävän uskottavuuden ulosmitata markkinan tarjoamat liiketoimintamahdollisuudet. Kauppahinta 350 tuhatta euroa maksettiin rahana ja lisäosa kauppahinnasta määräytyy ns. earn-out mallin pohjalta. Tämän ehdollisen vastikkeen arvioitu vaihteluväli on nollasta 0,8 miljoonaan euroon.

SVV:n hankinta-ajankohdan varat olivat 109 tuhatta euroa, joista rahavarat olivat 13 tuhatta euroa, ja velat olivat 106 tuhatta euroa. Liikearvoa kirjattiin 347 tuhatta euroa ja se perustuu henkilöstön osaamiseen sekä odotettuihin synergiaetuihin.

Konserniin yhdistelty hankintahetken jälkeinen liikevaihto vuodelta 2018 oli 88 tuhatta euroa ja kauden voitto 36 tuhatta euroa. Koko vuoden 2018 liikevaihto oli 318 tuhatta euroa ja tilikauden voitto 12 tuhatta euroa. SVV on osa Rahoitus-segmenttiä ja liikearvo testataan segmenttitasolla vuosittain. SVV:n entinen pääomistaja kuuluu Taalerin muuhun lähipiiriin (ks. liite 19). SVV:n käyvästä arvosta on teetetty käyvän arvon määrittäminen riippumattomalla asiantuntijalla.

Taaleri Sijoitus Oy hankki maaliskuussa 82,47 prosenttia Erdwärme Oberland GmbH:sta. Kauppahinta 1 240 tuhatta euroa Taaleri Oyj on maaliskuussa 2018 vähentänyt omistustaan 19,4 prosenttia Taaleri Energia Oy:ssä sitouttaakseen Energia-segmentin operatiivisia avainhenkilöitään ja omistaa yhtiöstä tilikauden lopussa 80,6 prosenttia. Suunnatun annin vaikutus emoyrityksen omistajille kuuluvaan omaan pääomaan on esitetty alla olevassa taulukossa.

Taaleri Varainhoito Oy hankki joulukuussa 20 prosentin vähemmistöosuuden Taaleri Veropalveluista, minkä jälkeen Taaleri Varainhoito omistaa yhtiöstä 95 prosenttia. Vaikutus emoyrityksen omistajille kuuluvaan omaan pääomaan on esitetty alla olevassa taulukossa.

Lisäksi on tilikauden aikana perustettu Taaleri Pääomarahastoille ja Taaleri Energian alle hallinnointi- ja hankeyhtiöitä.

Muutokset tytäryritysomistuksissa 2017

Konserni on 31.12.2017 toteutuneessa kaupassa myynyt 66 prosentin omistusosuuden entisessä tytäryrityksessään Taaleri Portföy Yönetimi A.Ş.:ssä 1,65 miljoonalla turkin liiralla (363 tuhatta euroa). Kauppaan liittyen kirjattiin 0,7 miljoonan euron tappio, jota esitetään erässä ”Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista”. Konsernin omistusosuus on myynnin jälkeen 18,83 prosenttia. Omistus käsitellään tilinpäätöksessä rahoitusvarana ja esitetään erässä ”Osakkeet ja osuudet”.

Tilikauden aikana ei ollut muita muutoksia tytäryhtiöomistuksissa, jotka olisivat johtaneet määräysvallan menettämiseen. Kaikki määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneiden liiketoimien vaikutukset emoyrityksen omistajille kuuluvaan omaan pääomaan on esitetty alla taulukkomuodossa.

Elokuussa Bonus Solutions Oy:stä myytiin 7 prosentin omistusosuus, jonka jälkeen konsernin omistusosuus yhtiöstä on 68 prosenttia.

Toukokuussa on perustettu tytäryhtiö, Taaleri Energia Funds Management Oy ja kesäkuussa tytäryhtiö TT Canada RE Holding Corporation Kanadaan.

Joulukuussa toteutettiin Taaleri Sijoitus Oy:n osittaisjakautuminen, jonka tuloksena sen omistuksessa ollut 100-prosenttinen tytäryhtiö Taaleri Energia Operations Oy siirtyi Taaleri Energia Oy:n omistukseen. Jakautumisella ei ollut vaikutusta konsernin omiin pääomiin.

Lisäksi konserni on tilikauden aikana lopettanut, perustanut sekä hankkinut osuuksia erinäisissä pienemmissä yrityksissä, pääasiassa pääomarahasto-toimintaan liittyen.

Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneiden liiketoimien vaikutus

emoyrityksen omistajille kuuluvaan omaan pääomaan, 1 000 euroa	2018	2017
Tytäryrityksestä omistetun osuuden lisäyksestä	-291	147
Tytäryrityksestä omistetun osuuden pienenemisestä ilman määräysvallan menettämistä	397	53
Nettovaikutus omaan pääomaan	105	200

Konsernissa ei ole olennaista määräysvallattomien omistajien osuutta.

16 SIIJOITUKSET OSAKKUUSYRITYKSIIN

Konsernilla on neljä osakkuusyritystä per 31.12.2018, Fellow Finance Oyj, Ficolo Oy, Munkkiniemi Group Oy ja Turun Toriparkki Oy. Näistä mikään ei johdon näkemyksen mukaan ole konsernin kannalta olennainen. Muut osakkuusyrietykset, lukuun ottamatta Fellow Finance Oyj:ta, on yhdistelty konserniin pääomaosuusmenetelmällä. Osakkuusyrietysten jatkuvien toimintojen tuloksista on yhdistelty konserniin tappioita kaikkiaan -215 tuhatta euroa, joka esitetään erässä "Osuus osakkuusyrietysten tuloksesta". Osakkuusyrietyksillä ei ole lopetettuja toimintoja, eikä laajan tuloksen eriä joita olisi yhdistelty konserniin.

Taaleri vähensi omistustaan Inderes Oy:ssä 6.3.2018, jolloin omistusosuus pieneni 40 prosentista 15 prosenttiin. Inderes Oy on yhdistelty osakkuusyrietyksenä 6.3.2018 asti, jonka jälkeen omistus käsitellään oman pääoman ehtoisena strategisena sijoituksena. Konserni merkitsi 47 % maaliskuussa perustetun Munkkiniemi Group Oy:n osakkeista, lisäksi konserni hankki 11.6.2018 toteutuneessa suunnatussa osakeannissa 48,15 %:n omistusosuuden Turun Toriparkki Oy:stä. Molemmat yhdistellään hankintahetkestä lähtien konserniin osakkuusyrietyksenä. Taaleri Oyj myi 813 262 osakkuusyhtiönsä Fellow Finance Oyj:n osaketta sen First North listautumisen yhteydessä lokakuussa. Taalerin omistus laski näin ollen 25,9 prosenttiin 45,7 prosentista. Loput Taaleri Oyj:n suorassa omistuksessa olevista Fellow Finance Oyj:n osakkeista luokiteltiin myytävänä olevaksi omaisuuseräksi (ks. liite 10). Yhtiö on yhdistelty konserniin pääomaosuusmenetelmän mukaisesti luokittelumuutokseen asti.

Konsernilla oli kolme osakkuusyritystä per 31.12.2017, Fellow Finance Oyj, Inderes Oy ja Ficolo Oy. Näistä mikään ei johdon näkemyksen mukaan ole konsernin kannalta olennainen. Kyseiset osakkuusyrietykset on yhdistelty konserniin pääomaosuusmenetelmällä. Osakkuusyrietysten jatkuvien toimintojen voitosta on yhdistelty konserniin kaiken kaikkiaan 583 tuhatta euroa, joka esitetään erässä "Osuus osakkuusyrietysten tuloksesta". Osakkuusyrietyksillä ei ole lopetettuja toimintoja, eikä laajan tuloksen eriä joita olisi yhdistelty konserniin.

Konserni hankki 19.9.2017 toteutuneessa kaupassa 38,85 prosentin omistusosuuden Ficolo Oy:stä, joka siitä lähtien on yhdistelty konserniin osakkuusyrietyksenä. Vuonna 2017 ei tapahtunut muita muutoksia osakkuusyrietyssijoituksissa.

17 EHDOLLISET VELAT JA VASTUUSITOUKSET

Taseen ulkopuoliset sitoumukset, 1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Vakuutustoiminnan kokonaisvastuu	1 666 515	1 491 279
Takaukset	4 620	219
Sijoitussitoumukset	6 111	14 874
Pantatut arvopaperit	11 667	13 333
Luottolimiitit (käyttämättä)	10 000	10 000
Yhteensä	1 698 912	1 529 706

Garantia on saanut tiedon mahdollista vakuutustapahtumaa sekä siihen liittyvää viiden miljoonan euron määräistä korvausvaatimusta viivästysseuraamuksineen ja oikeudenkäyntikuluineen koskevan asian vireille tulosta Helsingin käräjäoikeudessa. Vakuutuskorvausvaatimus liittyy Garantian takausvakuutusasiakkaana vuonna 2011 olleeseen eläkekassaan, joka asetettiin vakuutuskassalain (1164/1992, muutoksineen) mukaiseen selvitystilaan joulukuussa 2011 ja sittemmin konkurssiin 5.2.2018, ja johon liittyvän korvaushakemuksen Garantia sai alun perin 30.12.2011. Garantia katsoo, että esitetty vakuutuskorvausvaatimus on edelleen perusteeton, minkä vuoksi siitä ei ole kirjattu varausta tulokseen.

18 MUUT VUOKRASOPIMUKSET

Konserni on vuokrannut käyttämänsä toimistotilat. Vuokrasopimusten pituudet vaihtelevat vuodesta viiteen vuoteen ja normaalisti niihin sisältyy mahdollisuus jatkaa sopimusta alkuperäisen päättymispäivän jälkeen. Lisäksi konsernin eräät yritykset ovat vuokranneet leasing sopimuksin autoja ja konttorikoneita. Edellä mainituista eristä on liiketoiminnan muihin kuluihin kirjattu vuokratuloja 2,1 miljoonaa euroa vuonna 2018 (1,9 miljoonaa euroa 2017).

Ei-purettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat 1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Yhden vuoden kuluessa	1 730	1 616
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluttua	4 290	5 766
Yhteensä	6 019	7 382

19 LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyhtiö sekä tytär että osakkuusyhtiöt. Lähipiiriin luetaan myös hallituksen ja johtoryhmän jäsenet sekä näiden lähipiiri.

Yhtiön lähipiiriin kuuluvat seuraavat:

1) Se, jolla omistuksen, optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjalainan nojalla on tai voi olla vähintään 20 prosenttia yhtiön osakkeista tai osuuksista tai niiden tuottamasta äänimäärästä taikka vastaava omistus tai äänivalta konserniin kuuluvassa yhteisössä taikka yhtiössä määräysvaltaa käyttävässä yhteisössä, jollei omistuksen kohteena olevan yhtiön merkitys koko konsernin kannalta ole vähäinen.

2) hallituksen jäsen ja varajäsen, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen, sekä vastaavassa asemassa 1 kohdassa tarkoitetussa yrityksessä oleva henkilö.

3) Kohdassa 2 tarkoitetun henkilön lapset sekä aviopuoliso tai henkilöön avioliitonomaisessa suhteessa oleva henkilö.

4) Yhteisö ja säätiö, jossa edellä tarkoitetulla henkilöllä yksin tai yhdessä toisen kanssa on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta.

Yhtiön ja sen konserniin kuuluvien yhtiöiden kanssa tehdyt liiketoimet on toteutettu normaalien liiketaloudellisten periaatteiden mukaisesti.

Vakuutusosakeyhtiö Garantia hankki 31.8.2018 Suomen Vuokravastuu Oy:n (SVV) koko osakekannan. SVV:n entinen pääomistaja kuuluu Taalerin muuhun lähipiiriin. Transaktio on sisällytetty alla olevaan taulukkoon lähipiiritapahtumista. Lisätietoa transaktiosta liitteessä 15.

Hallituksen jäsen Peter Fagnäs kuului 31.12.2018 omistamansa yhtiönsä kautta yhtiön kymmenen suurimman omistajan joukkoon. Yhtiön toimitusjohtaja Juhani Elomaa ja toimitusjohtajan sijainen Karri Haaparinne sekä johtoryhmän jäsen Petri Lampinen kuuluivat 31.12.2018 yhtiön kymmenen suurimman osakkeenomistajan joukkoon.

Lähipiiritapahtumat osakkuusyhtiöiden ja lähipiirin kanssa, 1 000 euroa

2018	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
Osakkuusyrietykset	1 588	13	7 981	-
Muut lähipiiriin kuuluvat osapuolet	295	315	4 471	-
2017	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
Osakkuusyrietykset	632	91	4 148	-
Muut lähipiiriin kuuluvat osapuolet	391	46	4 580	-

Garantia on normaalin liiketoimintansa puitteissa myöntänyt konsernin lähipiirille 10 milj. euron takauksen. Takaus erääntyi vuoden 2018 aikana.

TAALERI LYHYESTI

Taaleri on finanssiryhmä, jonka emoyhtiö Taaleri Oyj:n osake on listattu Nasdaq Helsinki Oy:n ylläpitämälle pörssilistalle. Taaleri-konserni koostuu kolmesta liiketoiminta-alueesta: Varainhoito, Rahoitus ja Energia. Lisäksi konserni tekee sijoituksia omasta taseestaan.

Taalerilla oli 2018 lopussa hallinnoitavia varoja 5,7 miljardia euroa ja varainhoidon asiakkaita 5 400. Taaleri Oyj:llä on noin 4 100 osakkeenomistajaa. Taalerin toiminta on Finanssivalvonnan valvomaa.

Lisää tietoa yrityksestämme ja palveluistamme: www.taaleri.com